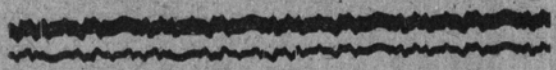

Tarap-1
1-101
1-48

شورا

عدد ۱۶

۱۵ آغوست = سنه ۱۹۱۷

محررى: رضا الدين بن فخر الدين
ناشرى: دم. شاكر دم. ذاکر رمیفلد

مندرجه سی

شیخ جمال الدین -

ر. ف.

اسلام دیننده روحانیک

و جسمانیك باره می؟

حلیم ثابت.

آلتی شهر تور کلوی

حیاتندن -

نوشیروان یاوشف.

بلمبی معلومات پیره طور -

غان او قو یور طلری -

۱. شامل.

ملتزنك ضعیفله نو هم

انقر اضلری

ع. آبارف.

باشقر دلر -

محمد کامل ولد مظفر.

مسكاوده بولغان مسلمان

اسییزدی حقیقده

رضا الدین بن فخر الدین.

تیر تیوس

محمد یوسف محمد امین اوغلی

دییردیف.

تربیه و تعلیم: معلم ع. آبارف.

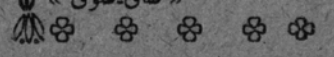
حکایتلر

ترجمه قیلوچی: احمد سرداز.

«استوبلف».

یانق کوشلرگه

«صاق صوق»

۱۰ - ذوالعقده ۱۳۳۵ سنه

۱۵ آغوست - ۱۹۱۷ سنه

شهر آذربايجان و الوغ حادير

شيخ جمال الدين

III

سبر جمال الدين «استانبول» ده

ايلچيسي رستم پاشا سيد جمال الدين برله كورشوب سلطان عبدالحميدنگ دعوت كاغذيني تابشردى و استانبول غه سفر قىلوى حقدنه ترغيب و تشويق ايتدى.

سلطان عبدالحميدنگ دعوتيني قبول ايتما و استانبول غه بارما و حقدنه دوستلرى كيكش بيرديلر و آوروپان كيتوئنى موافق كورماديلر و موگا رضا بولماديلر. آنده باروب كوز حبسنده بر اشسز و حركتسز طوررغه محكوم بولوى برله قورقتديلر. لئكن فكرى عالى و اوز اوزينه اشانوى كامل بولغان سيد حضرتلرى بو مشورتلر كه قولاق صالحمادى، خير خواهلرينگ فكرلرينه موافقت ايتمادى و اشلرينى جيبوب ۱۸۹۲ نچى يلدە «استانبول» غه كىلدى.

بو طوغروده: «سيد، شهرنى ايجدن آو فكرينه كردى، سلطان عبدالحميدكه تاثير بيره آوئنه اشاندى، استانبولده بولغان عرب شيخلرينى بر فكر كه جياچقنى وشولر واسطهسى برله اسلام ولايتلرينه سوز آكلاتاچقنى اميد ايتدى وشوشى غايه امل برله استانبول غه بارغان ايدى، لئكن عرب شيخلرى شيخ جمال الدين بيلگان نرسه لرنى بله آلدير، آننگ اجتماعى و سياسى نطقلرينى آكلاميلر، دنياده سلطان عبدالحميدكه ياقين كورنو وشوگا مدارا قىلوب كوبمى آزمى آتون و كموش جيو همده ياخشى يورتلرده آشاب ايجوب سيمروب ياتودن باشقه نرسه بارلقنى بلميلر، بتون بلدگانلرى بربرينه حسد قىلو، غيبت سويله و، افترا و بهتان برله شغلله نو، آرغنه سبيلر برله اوز دشمنلرينى تضليل و تفسيق، تبديع و اكفار قىلودن عبارت ايدى، سلطان غه ياقين بولوب كيتوندن و اوزينگ اعتبار و شهرتى سكته كه اوچرا و احتمالندن قورقوب

سيدنگ آوروپاده عمومى اورنلرده ناصرالدين شاهنگ ايران خلقينه ظلم ايتولرينى و هر تورلى جبر و جفالى كورساتولرينى اخلاقى بوزوقلارنى سويله يوروى و مطبوعات واسطهسى برله دنياغه شهر قىلوى آخرنده ناصرالدين شاه غه اثر ايتدى و بو حقدنه بره تورلى چاره كورر كه مجبور بولوب ناصرالدين شاه، سلطان عبدالحميددن استانبول غه كيتوتوب طوتوئنى اوتدى. آوروپاده غى حريت استانبولده بولمغانلقدن همده سلطان آرقلى تاثير ايتدرو سيبندن مونگ تلندن و قلمدن قورتولوب طورونى اميد قيله در ايدى. ايكنچى طرفدن انگليزلر هرنى قدر سيد جمال الدين كه ظاهرده حرمت كورسه تسه لرده، الوغلاب يورته لرده، مملكتلرنده بولغان حريتدن استفاده ايتوئنه مانع بولماسه لرده مذكور ذاتنگ اوزلرينه خير خواه توكل بلكه برنجى فرصت كىلو برله هندستان مسلمانلرينى آياقلا ندروب استقلال اعلان قىلدروندن و عموما سيدنگ اوزلرى ايجون مبرم بر بلا بولاچقندن امين توكللر ايدى. اوشبو سيبندن انگليزلر اوزلرى ده، سيدنى آوروپان آدرونى سلطانندن اوتديلر. مونلرنگ يوموشلرينى اوتوب ياخشى آتلى بولو و اوزى ده سيدنگ تلندن و قلمندن امين طورو قصدى برله سلطان عبدالحميد، سيدنى استانبول غه قوناق صفتى برله چاقدى.

«لوندن» شهرنده طورغان و اسلام دنياسى برله مشغول بولوب هر تورلى پلانلر قورغان وقتنده توركيهنگ «لوندن»

استانبولده پاليسته نظارتده طورادر. اي مسلمانلر كوركر: حमित، علم وغيرت صاحبي هم مشرق فيلسوفى ديب مدح قيه طورغان آدمگر كيم بولوب چيقدى؟» .

اما مصدرده چيغا طورغان «قانون اساسى» غزتهسى ۱۸۹۷نجى يل مارت آينده چيغقان ۱۴ نچى نوميرنده اوشبو روشده يازدر: «سلطان حميد لوندونده سفير رستم پاشا واسطهسى برله سيد جمال الدين حضرتلرني استانبول غه دعوت ايئكان بولسده مشاراليه حضرتلرى موني قبول ايتمادى. لئكن آرتى كيسامگان دعوتلر، رجارغه بر نهايت يرو ايچون ينه دن آوروياغه قايتو قصدى برله سيد حضرتلرى استانبول غه كيلگان ايدى. كيلوى برله حميد طرفندن اغفال قيلغانلغنى بلدى وشونك قهرنده دورت يل عذابلانغاندن صوگ وفات ايتدى، خليفه لك مركزى بولغان حالده سفر ايتدى.

بد بخت آسگا ديرار كيم ائنده جهلانك

قهر اولنق اوچون كسب كمال وهنراير

بيچاره جمال الدين ده كيتدى. اسلام ديناسى نظيرسز بر فيلسوفنى غائب قيلدى!...» .

عبدالقادر المغربى «المؤيد» ده: «سلطان، سفير رستم پاشا آرقلى سيد جمال الدين ني چاقرتوب قاراسده سيدسوز بيرمادى واستانبول غه كيلمادى. شوندىن صوگ سلطان قوشوى برله شيخ ابوالهدى، سيدگه مکتوب يازدى. ابوالهدى بومكتوبده قولدىن كيلگان قدر تولكيلك ايتدى، سيدنگ بتونلاى ايچينه كردى، سيد ايسه عفيف وسلامت كوگلى آدم بولغانلقدن كشي سوزينه اشانوجى وتيز آلدانوجى آق ايچلى بر آدم بولغانلغندن ابوالهدى غه آلداندى واستانبول غه كيلدى» دى.

سيد جمال الدين استانبول غه بارغاندن صوگ يوره گنده قايناغان حमित كه مجبور بولوب عرب شيخلرني بر فكرگه وبر عقيده كه حيارغه طريشوب يوردى، واق نرسه لر برله جوالورلى ياراماغانلق حقنده تئيهلر قياوب طوردى، سلطان حضورنده سنيلر برله شيعه لر آراسيني كياشدر و كيره كلكنى بو خنده تنى اوزى التزام قيله چقنى دائم سويليدر ايدى. اوشبو وقتلرده سيد حضرتلرى ايران مملكتنده گي مجتهدلر والوغ عالمرگه دورتيوز قدر مکتوب يازوب اتقاق غه دعوت ايئكان وآز زمان ايچنده ايرانيلر طرفندن بو فكرنگ مرافق ومعقول همده اوزلرينك موگا رضا ايكانلكرلرني بلدروب ايكيوزدن آرتق جواب آلتان ايدى وشول جوابلرني كورگاتندن صوگ سلطان عبدالحميد هم بواش كه اقدام قيلورغه نيت ايئكان وسيدگه وعده لر بيرگان ايدى. لئكن بر طرفدى سيد جمال الدين موندى قورى وعده لر كه قناعت ايتى

شيخ ابوالهدى (۱) اوزينه الدالخضم بولدى، اوزينك جريده لر نه سيد حقنده هر تورلى غيبت مقاله لرى نشر ايتدروب طوردى، شونك ايچون شيخ جمال الدين يهودلر محله سنده گي مسجد وقبرلك اورتاسنده غنى خطيب روشنده استانبولده يالكر وغريب بولوب قالدى، فكرى خطا بولغانلغنى كوزى برله كوردى ايسه ده ايندى اش اوتكان وچاره تابو يولى بئكان ايدى» ديويچيلر بار.

ابوالهدى آدملر ندى بولغان حسن حسنى حضرتلرى سيدنك «استانبول» غه باروى حقنده «النيل» ده (عدد ۴۶۱) اوشبو اسلوبده يازغان ايدى:

«جمال الدين، پاريزدز ابونظاره ياننده طورغان وقتده البصير جريده سنده انگليز سياستينه خلاف يازدر ايدى، صوگندن العروة الوثقى اسمنده بر جريده چيقاردى و آنده ده انگليزلر كه مخالفتنى التزام قيلدى. موندن صوگ روسيه كه باروب قاتقوف برله آكلاشدى و روسيه طرفينه آوشدى (۲) لئكن موندده اش چقارا آلمادى. موندن صوگ ناصرالدين شاه برله كيشوب ايران غه كيتدى و آنده باروب احتلاچيلر غه قوشلدى، شاه ايسه شوشى گناھسى ايچون ييشيوز قامچى صوغوب بغداد غه و آندزده سلمان افندى واسطهسى برله (۳) بصره غه نفى ايتدردى. بصره دن لوندون غه قاچدى، آنده بارغاندن صوگ لوندىن ده چيغا طورغان «ضياء الحاقين» جريده سنده توركيه كه خلاف يازارغه كرشدى. لئكن بو جريده اوزاق دوام ايتيه آلمادى. شوندىن صوگ عفو اوتتوب وكوب توبانچيلك برله عذرلر قلوب سلطان عبدالحميد كه مکتوب يازدى. سلطان ايسه موني عفو قيلدى واستانبول غه چاقرتدى. جمال الدين استانبول غه كيلدى برله شيخ ابوالهدى دن ياقتى يوز كوردى و آنك واسطه لغنى برله سلطان عبدالحميد برله كورشدى، سلطان ايسه اوزينه طوررغه سراى، آت آربا همده آيلق يتمش بيش ليره وظيفه تعيين قيلدى. لئكن جمال الدين بوايز گولكلرگه قارشو كفران نعمت ايتوب باش توركلرگه قوشلدى. حاضرنده جمال الدين

(۱) ابوالهدى نك ياشروو اعاتلرى برله هروقت مصدرده، سورده ده جريده لر نشر ايتولنده در ايدى، النيل» برله «السلطة» نك آك جريده لرى ايكانلگينى اوزمزه سيزه در ايدك.

(۲) ابوقتلرده روسلر برله انگليزلر بربرسينه دشمن سياستلرى ده تمام قارا قارشى ايدى. شونك ايچون حسن حسنى حضرتلرينك: «جمال الدين لك حالنده انگليزلرگه دشمنلق ايتدى ده صوگندن روسيه طرفينه آوشدى» ديگان سوزى معنا سز بلكه ايكي كشينك «استرشيته ايتوب عبدالسلامنى فوق، استرشيته ايتوب شفى ني قويبيق» ديب دعوالاشولرى قيبلىندن مهمل نرسه در.

(۳) نقيب الاشراف بولسه كيره ك. اوشبو سلمان «قادرى» بولغانلقدن دفاعى طريقه ده مرشد بولغان حسن حسنى موني زور عنوانلر برله ذكر ايتى طورغاندر.

بو کوندن اش که کرشونی لازم کوروب اوست اوستینه سلطانی طغزلاب طور عالقدن وایکنجی طرفدنده سید جمالالدین زور آبروی که کوروب کیتونی عرب شیخلری اوز منفعتلریه ضرر ایتو دیب بلگانلرندن سلطان برله جمالالدین آراسینی بوزدیله و بوالوغ مقصدنگ باشلانوینه یول قویما دیلر، دیلر.

سید جمالالدین طرفدندن ایران مجتهدلریه یازلغان مکتوبلرندن بری بولده «یزد» وایسی طرفدندن طوتولغان وایرانده زور تاوش چیقوغه سبب بولغان ایدی. اوشبونی فرصت بلوب خصماری سید جمالالدین خلافتیه شاهنی قوتورتورغه کرشدیلر وشول کشینگ هم ایران هم اوز باشینه بلا بولاجینی الفاقیلوب طور دیلر. ناصرالدین شاه برله سلطان عبدالحمید آراسنده سید جمالالدین حقنده خبرله شولر کوب بولغانلغی روایت ایتولنه در. عرب شیخلری ایسه اوشبو اشلردن فائده لهنلر، آرزغه احتماللرنی ده بیک زور ماجرا ایتوب سلطانغه کورسه تورگه طربشارل هم ده مرادلرنده موفق ده بولار ایدی.

محمد بره، اوزینگ آناسی سید محمد بره م ترجمه سی حقنده یازغان رساله سنده استانبولده بولغان عرب شیخلری حقنده اوشبو مضمونده سوز سویلی:

«استانبولده بولغان روملر، ارمنلر، یهود و باشقلر بربری برله دوست و الفتلی بولوب کون کورگانلری حالد عربلر بالعکس بربری برله دشمن طورلر و بربرینه حسد ایتوب، بربرینه آباق چالوب عمر سورلر. مولرنگ بتون اشاری بربرینگ غیبتی سویله و بربرینه اذیت پیروندن عبارتدر. بولرنگ اوشبو اشلری اوز لرینه ده، ملتلریه ده هم ده اوزلرینگ دینلری بولغان اسلامغه ده جانیتر.»

شیخ ابوالهدی نگ، ۱۹۱۶ نجی یل ۱۰ نجی رجبده شیخ رشید رضاغه یازغان بر مکتوبنده (۱) اوشبو سوزلر بار:

«سزنگ مجله کز اوزینی افغانلی هم ده سید دیب آداوچی جمالالدین نی مدح قیو برله طولوغ بولادر. جمالالدین ننگ ایرانده مازندران شهرندن وشیه لردن بولوی رسمی صورتده ثابت. بو اش اوزی سلامت و قنده میدانغه چیقغان هم ده اوزی موآ قارشو طوراً الماغان ایدی. اول جمالالدین، اسلام دینندن چیقغان کشی.»

عرب شیخلرینگ شیخ جمالالدین حقنده بولغان حسدلری (۱) بو مکتوب «المنار» ده باصلغان ایدی. ج ۱۲ ص ۴. اگرده جمالالدین ننگ ایرانی بولوی رسمی صورتده ثابت بولسه ایدی ناصرالدین شاه اولدرلگانندن صوگ ایران حکومتینگ صوراوینه کوره تورکیا دولتی، باشقه ایران تبعه لری برله برلکده جمالالدین نی ده بیره چک ایدی بو اش رسمی صورتده اثبات ایتولگان سببلی تورکیا حکومتی جمالالدین نی ایران حکومتینه نابشرمادی. بو اش معلوم.

بد خواهقلری اوزلری سوکونده خاقلرینه میراث بولوب قالدی، مولر جمالالدین که دشمنلق ایتونی برمسلك قیلوب آدیله. شیخ ابوالهدی آدلرندن و آننگ شفاعتی سببلی بیک زور اورنتی شغلله ندروب طور و جیلر دن بولغان یوسف نبهانی، سید جمالالدین برله محمد عبده نی ذم قیاب ناعماق چیقاردی وشونی باصدروب دنیاغه تاراندی. و: «لا یضر السحاب نبح الکلاب» مثابنی یا کاردی. سوز چیققان و قنده سید محمدعلی ظاهرالمدنی حضرتلری ده سید جمالالدین حضرتلرینی «ضلال الدین» دیب تعبیر ایتدر و خاقلرنگ آکا اخلاص باغاولرندن بیک قورقادر ایدی. «پالده نگی» ده مشهور خیرات صاحباری دیبیردیفلرده اوشبو مناسبت برله بر کوگلسز حادثه بولا یازوب قویدی. مونگ سینی تیکشردم و بلورگده موفق بولدم. سید حضرتلری روسیه که سفر ایتکان و قنده استانبولده سید احمد اسعد افندی خانه سنده قوناق بولوب طورغان و سید احمد اسعد ایسه جمالالدین ننگ مخالفلرندن بولوب هر وقت موگا جمالالدین نی یامانلاب سویله گان. شوگا موفاقت یوزندن سید ظاهر، جمالالدین نی یاراتمیدر ایدی. یوقسه اوزی جمالالدین نی کورمگان، آننگ سوزلرینی ایشته الماغان ایدی. محمدعلی ظاهرنگ بیک کیفی کیلگان بر و قنده جمالالدین ننگ نیندی عیبلری بولغانلقنی ده صوراشدم. سید محمدعلی ظاهر سوزینه کوره قایددر و قایسی و قنده در سید جمالالدین پارا خود برله بارغانده آراقی ایچکان ده شونی بر روم استانبولغه کیلوب سویله گان. آندن ثلله کیملر وشول ثلله کیملردن یه ثلله کیملر ایشتبو آخرنده احمد اسعد افندی که کیلوب یکان. سید علی ظاهر: «سید احمد اسعد بیک یاخشی آدم. اصلا یالغان سویله می...» دی.

بر مسلمانغه بو روشده زور گناه اثبات ایتو ایچون موندی خبرلرگنه یتمگانلکنی، سید احمدنگ اصلا یالغان سویله ماوندن بو خبرنگ یالغان بولماوی لازم کیلگنلکنی، شبهه مقامنده عرض ایتومز ایچون سید حضرتلری بزدن خشنود بولمادی و آرتزده ده: «هومن اشیاغ ضلال الدین» دیب سویله گانلکی ایشتولدی. اگرده «آراقی ایچو حقنده روملر وارمه نلر خبرلرندن ده درست خبر بولو ممکن توکل، شونک ایچون احمد اسعد خبری شبهه سزدرست» دیگان بولساق ایدی بزدن البته ممنون بولوب کیته چک ایدی. اگرده سید محمدعلی ظاهر، مدینه که قایتقاندن صوگ بزدن رضا بولمی سویله گان بولسه (شوندی بر خبرنی ایشکانم بار) بو اشنگ سببلی یالکز جمالالدین افغانیغه محبت ایتومز و محمدعلی ظاهر حضرتلرینه مدارا قیلو قصدی برله آنی یامانلاشوومز هم ده اورام خبرلری خصوصاً عرب شیخلرینگ شخصی اشلردن میدانغه

چيقغان ايمشلىر، ميه مشلر كه اعداد ايتماومزدن گنه عبارت. يوقسه بز محمدعلى ظاهر حضرتلرني احترام قيلوده قصورلق ايتماز كه طريشدىق وقولمزدن كيله طورغان خدمتلرنگ هر بريني يرينه كيتوردك. بو طوغروده بزنگ وجدانمز پاك وراحت.

اوشبو باروندىن سيد جمال الدين، اولگانچه استانبولدىن چيقمادى وهيج بر اورنغه سفر قيلمادى. بعضيلر «اوز اختياري برله طورادر» ديب سويله گانلرى حالده بعض برهولر «مجبورلك برله عمر سوره در وشول حالينه تأسف قيله در، عمرينگ تلف بولوينه قايرهدر» ديب روايت ايتلر ايدى.

احمد بك آغايوفنگ «پاريز» دن يازغان بر مکتوبنده (۱) اوشبو سوزلر بار:

«فيلسوف مشهور شيخ جمال الدين كه پيتربورغه ملاقات بيورمشسز حقيرنگ انك قريب دوستلر ندىدر. كيچن سنه لوندن دن مراجعت ايدن زمان حقيرنگ منزلنده بر نيچه كون توقف ايتوب كتدى؛ افكار وعقايدلر ندىن بندهنى مستفيد بيورديلر. طبعاً عقل تيز علمای كامل اما بدبختانه؛ خلقا ابوالهوس وهردم سرتشباتنده اولديغى اشار همواره وبى نتيجه اولور. خيل افسوس حالا توركيه حضرت عبدالحميدخان حضورلر نده قوناق مخصوص اولوب استانبولده كندى وقتنى ضائع ايدر. رينان Ренань حقيره آنگ باره سنده بوكون بيورديلر: جمال الدين ايله دانشنده حساب ايدر كه حكيم ابوسينا اونيم يوزنده در».

شام عالملر ندىن محمد روحى الخالدى (۲) اسمنده بر ذات، استانبولده كور شور ايچون ديب سيد حضرتلرى بولغان سرايغه كرگان وسيدنى الوغ سرايده طنطنهلى روشده طورغانا قينى مشهده ايتكان. سيد مونگ كوگنده يورگان نرسه بى سيزوب آلب: «تله گان يرلر كه باروب كيلو واوز فكرلر گنى مطبوعاتغه چيقارو ممكن بولماغاندىن صوگ موندى سرايده طور و حرمت كورونگ بر معناسى ده يوق» ديگان.

سيد جمال الدين استانبولغه كيلوب طوراً باشلاغاندىن صوگ مخلص مريدى بولغان ميرزا محمد رضاخان هم ايراندىن استانبولغه

(۱) بو مکتوب «خطلر مجموعه سى» ده. كتاب نوميرى ۱۱۹۴ و جلد نوميرى ۶۹۱.

(۲) مشهور صحابه خالد بن اوليد حضرتلرى نسلدىن بولوب توركيانك مجلس مبعوثاننده اعضا ويك معتبر آدملر ندى ايدى. يوسف افندى آچورانك «قدس» سفرينى يازغان يرده: «قدس ده خالد بن وليد بالار ندىن برسینگ قيمتلى التفاتلرى برله مشرف بولدم» مضموننده يازغان سوز ندىن مقصودى شوشى آدمدر (وقت. نومير ۱۹-۱۳). روحى خالدى ۱۲۸۱-۱۸۶۴ ده قدس شهرنده دنياعه كيلگان ايدى ۱۳۴۱-۱۹۱۳ ده جاي كوني وفات بولدى. ياشى ۵۰ تيره سنده ايدى.

كيلگان واوزينگ استاذينه قوشاغان ايدى.

حج سفرينه يوروجى روسيه مسلمانلرى همده علم تحصيل قصدى برله سياحت ايتوجى شاگردلر مزدن بعض بر آدملر استانبولده طورغان وقتلر ندى سيد حضورينه كروب استفاده ايتكانلر در. استانبولده طورغان وقتلر ندى برادرم محمد فاتح افندى برله عيبالله مخدوم بونى نك هم بو ذاتنى زيارت قيلوب يورولرني ايشته در ايدم.

محمد فاتح افندينگ ۱۸۹۳ نجى يل ۲۴ نجى ايون تاريخلى مکتوبنده اوشبو مضمونده بر جمله بار:

«۱۴ اپريل تاريخلى مکتوبلرني شيخ جمال الدين افندى كه اوزم تابشردم. مونده سراي دائره لر ندىن بر گوشه كده طورادر. اسمگرنى ايشتور ايشتماز خاطرينه توشردى وقايدده كورشكانلك كرنى، نى حقهده ايضاحلر صوراعا نلق كرنى سويله بيردى. سزدن وبزدن نمون بولوب قالدى».

اوشبو يل ۱۵ نجى سينتاير تاريخلى مکتوبنده بو روشده بر جمله بار: «كتابلر حقنده بولغان بوموشكرنى شيخ جمال الدين افندى كه سويله دم. مذكور كتابلردن هيچ بر دانه سى مونده يوق. مصر كتابچيلر نده بولور، ديب جواب بيردى وسز كه مخصوص سلام سويله دى. معلومدر كه اول ذات اعلى قدر مونده محبوس حكمنده طورادر. اثرلرى مملكت كه كرو واولوقلو ممنوع، حتى اوزينگده بيك كوب كشى برله قاتشوينه مساعده يوق. بتون اطرافى خفيه لر وجاسوسلر برله احاطه ايتولگان. بو درجهده عالم وحميتلى آدملرني موندى حاللر كه كيتروچيلر كه الله جزا برسون، ديودن باشقه برچارهده يوق. موندى آدملر اكرده آوروباده بولسه ايدى اوز اولغى آتون بيروب بولسه ده علمندن، فكرلر ندىن استفاده ايتارلر ايدى. اما بويرده آندى آدملرنگ آغزلرينه مهر سالار. شونگ ايچوندر كه مسلمانلر كوندىن كون توبان كيتوب بارلر».

۱۸۹۵ نجى يل ۷ نجى اپريل تاريخلى مکتوبنده بوسوزلر بار: «هر وقت شيخ جمال افندى يائينه باروب كورشدم. بز تاتارلرني فوق العاده التفات برله قبول ايتو و ملي نصيحتلر بيره، بابالرمز بولغان چينگيز و تيمورلرنگ تاريخلرني، قهرمانلقرينى سويله ب «رحمهم الله» دى. همده: - سز هيچده مسكين و مايوس بولما كز، دنياعه تاتارلر قدر قهرمان بر قوم كيلگانى يوق، سز شونلرنگ بالالريسز، سزنگ قانكز تاتار قانيدر، بابالر كزنگ غيرت وشوكت قاهره لرينى توشونوب كوگنكرنى کوتا كز، ملت رنگ تر قيلرى مايوسا كدن يراق بولوو كوكل اوسوگه طوقتى. تاتارلرنگ تاريخلرني اوز شيوه كز كه ترجمه ايتكز، اوقو كز، اوقوتكز! دى. تاتارلرنگ

و مستعار امضای برله آوروپا جریده لرینه سیاسی مقاله لر یازوب طورغانلغینی آ کئیدر ایدم.

محمد عبده نك اوزون بر مکتوبنده اوشبو سوز بار: «جریده لرده نشر ایتدرگان سیاسی و ادبی مقاله لرینی استاذم حضرتلری بزرگه مرحمت ایتوب طورسونلر ایدی. شونلرنی قید ایتار ایچون بز، کوب دفترلر حاضرله دک. «النحله» همده «البصیر» ده نشر ایتدرگان مقاله لرینی کوچردک. «الشرق و الشرقیون» اسملی مقاله لرینی همیشه تابا آغانمز یوق.»

بو مکتوبده تاریخ بولماغانلق سببلی، سیدنک استانبولده طورغان وقتده می یا که آندن الگاریمی یازلغانلغینی بله آماقد. مگرده سیدنک استانبولده طورغان وقتلرنده «النحله» اسمنده عربجه بر جریده نشر ایتولگانلغینی عرب مطبوعاتده کورگانم بار.

۱۳۱۳ - ۱۸۹۶ نجی یل برنجی مایده ایران شاهی ناصرالدین، میرزا رضا طرفندن اولدرادی. ایران حکومتی بو طوغوروده بایلردن شبهه له نوب آنلرنی قسارغه کرشسه ده بو طوغوروده آنلرنگ قاتشلیری یوق ایدی. بایلردن هیچ بر نرسه تابا آلمانلندن صوگ سید جمال الدین برله آننگ مریدلری میرزا آغا خان، شیخ احمد کرمانی، حاجی میرزا حسن (جبر الملک) اسملی آدملردن شبهه له ورگه باشلادی ده رسمی روشده مونلرنی تورکیه حکومتندن صورادی. اوشبو مریدلرنگ هر بری ایران تبعه سی بولغانلری حالده تورکیه ده طورالر ایدی. سید جمال الدین دن باشقلرینی تورکیه حکومتی ایران دولتینه طوتوب بیردی ایسه ده بردن آوروپا مطبوعاتینک تاوش کوتاروندن قورقوب و ایکنجیدن جمال الدین نك ایران تبعه سی ایکنلگی رسمی روشده اثبات ایتولگانلکدن سلطان عبدالحمیدنگ سیدنی طوتوب پرو حقنده جسارتی ییتمادی. طوتولوب بیرلگان آدملر ایران حکومتی طرفندن حکمسز و تفتیشسز بلکه صرف ظلم اصولی برله یاشرن روشده اصلدیلر.

آخری بار. ر. ف.

ملکیه مآذونلردن بولوب فاضل و ادیب بر ذات ایدی. هیدعلی ظاهرگه کوره فصیح سویلیدره اسلام عالمینک تنزلی ایچون قایبرادر ایدی. هر کون دیراک یاتیه کیلیدی، کوب نرسه لر بازوب بیردی. آراده متنبری قصیده لرندن بریه شوشی عصرده غی کرد عالملرندن بری طرفندن یاز- لغاز برمخمس ده بار ایدی بومخمس نك قرق اورنی: متنبری طرفندن سیف الدوله مدح ایتولگان ایکنی بیتلر نك آللرنده غی اوج بیتلرده سلطان عبدالحمیدم قیلنوده ایدی. بونرسه لر همه سی تنتو وقتنده آلدیلر. شریف ناصر نك آتاسی محمد، آنک آتاسی حسن، آنک آتاسی یحیی، آنک آتاسی ابوعبدالله سرور بن مساعد بن سعید الهاشمی ایدی. مذکور سرور مکه ده شریف بولوب ۱۲۰۲ تاریخنده وفات ایدی.

اسلامدن مقدمه گی مذهبلیری و اخلاقلری حقنده فارسجه یازلغان «بدستان المذاهب» (۱) همده چینگیز خان ایچون یازلوب ده صوگندن تورکیجه گه ترجمه ایتولگان «وصاف الحضرة» (۲) اسمنده ایکنی کتابینی توصیه قیلدی فقط مین بو کتابلردن برنجیسنی بو شهرده تابا آلامد، ایکنجیسنی حکومت طرفندن باساق ایتولگانلغینی بلدم.

۱۸۹۶ نجی یل ۱۹ نجی دیکابرده یازغان مکتوبنده اوشبو مضمونده سوزلر بار: «جمعه کونلرنده شیخ جمال الدین افندی حضورینه بارام. اون مک غروش آباق وظیفه م برابرینه اوزمه لائق بر خدمت بیرگزر بوقسه اوز اختیاریمه قویگرده مین موندن کینه چکمن، دیب پادشاهدن طباب ایتسه ده هیچ بر آرزوسی قبول ایتولمگان، شیخ جمال الدین موگا آچولانوب: ملتکزنی ده دولتکزنی ده خصوصا اسلام دنیاسینی خراب ایتدکز، سزنگ کبک حمیتسز آدملر یانلرنده طورو درست توگل، دیب سرایدن جیقوب طوغوری انگیز ایله چی خانه سینه بارغانده تورکیه نامورلری موگا مانع بولغانلغینی اوتکان مکتوبنده یازغان بولسم کیره ک. بو مسئله نی «النیل» محرری بتونلای باشقه بر توس که بویاب یازغان که (۳).

سید جمال الدین نك استانبولده اوتکان عمری شولای بوش اورنده و نمره سز بر یولده ضائع بولدیمی یا که اشله گان اشلری چیتلرگه بلنمی قالدیمی؟ بو حقده تعیین برله جواب بیرلرک معلوماتمز یوق.

۱۳۱۴ - ۱۸۹۶ نجی یلده «اوقا» شهرینه کیلوب اوج دورت آیلر قدر طورغان شریف ناصر افندی (۴) موگ محصللردن و جانی برابرنده سویوچی مریدلردن ایدی.

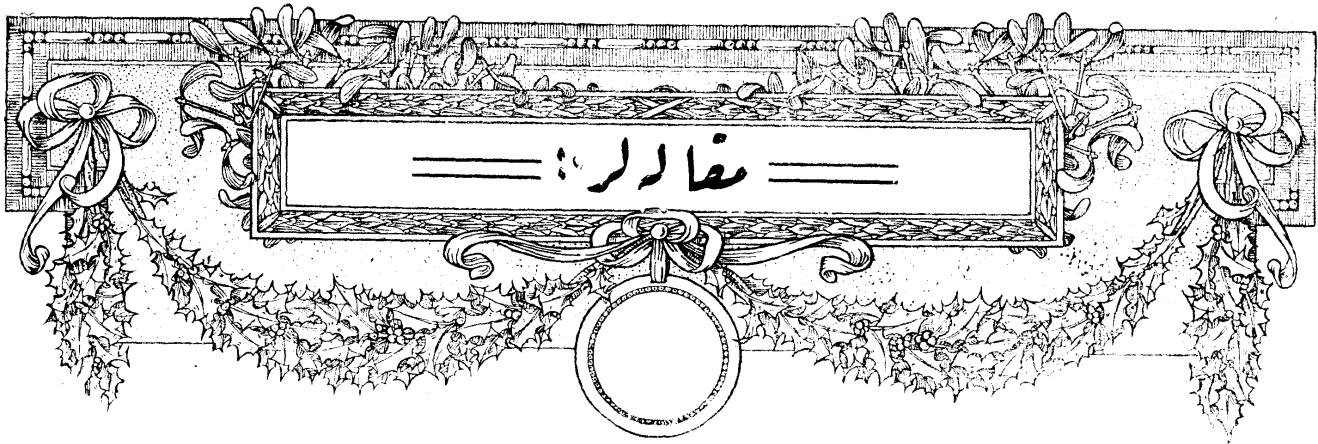
سید حقنده بزگه کوب ماجرالر حکایت ایتدی ایسه ده بو طوغوروده غی یازولرمز معلوم حادئده تلف بولدیلر. لکن آننگ سوزلردن، سیدنک مجلسی ادب و فضل اهللری برله طولوبولوب شونلرغه هر توری موضوعلرده سوز سویله ب اوطورغانلغینی

(۱) اکبر شاه اسمینه تألیف ایتولگان «دبتار المذاهب» کتابی موگا باشقه. بو اثر ایسه صوگ وقتلرده زرداشت مذهبندن مسلمانلرغه چیقوچی مؤید شاه طرفندن یازلغان ایدی.

(۲) بو کتابنک اصل اسمی «تجزئة الامصار و تزجیة الاعصار» بولوب ۱۲۶۹ ده «بومبای» شهرنده تاش باصمه برله بیک نفیس روشده باصلغلمنی روایت ایتوله در. «لیدن» ده طبع ایتولگان «تاریخ جهان کشای» نی تصحیح ایتوچی محمد بن عبدالوهاب قزوینی، «تاریخ و صاف» حقنده معاندن بیگرمه کده لفظغه اهمیت بیرگان، تکلفلی کله لر و مصنع جمله لر تزونی مقصد ایتکان» دیب انتقاد قیلده در. «تاریخ جهان کشای مقدمه سی» ده «ز» حرفی قویلفغان بیت.

(۳) ۱۳۱۳ نجی یل چیغان ۴۶۱ نجی عددنده.

(۴) مکه ده حکومت سوروچی شریفلر نسلندن و استانبولده مکتب

اسلام دیندہ روحانیک و جسمانیک باری؟

آدم بالاری آنا و آادن بر تیگز بولغانلری خالدہ دنیاغہ کیلہ لردہ صوگر اراق و قتلردہ بو تیگزک آز آزغنه کیمی-تہ باشلی، اوللرک دنیاغہ کیلوچیلر، الله تعالی طرفدن امانت ایتولگان فطرتاری همده آنا و بالارندن میراث ایتوب آغان عرق مایه لری همده محیطلرینک تأثیری برله، اوللرینک استعدادلری کورسه تکان یولده سفر ایتوب کوندن کون اوسلر و آغہ کیتوب بارالر . شوشی سفر وقتندہ (وایکنچی عبارت برله تعبیر قیلسهق - حیات مجادلہ سنده) ایبدہ شلرینک بعض بر آلدن باروچیلری آرتغہ قالار و بعض بر آرتدن باروچیلری آغہ چیقالر . خلقلر بونرسه نی «بخت» دیب تعبیر قیلرلر .

انسانلر ، طوغان کونلرندن باشلاب اولگان کونلرینه قدر ، شولای بربری برله یارشوب، اوزشوب وقت اوزدره لر، وهربری اوللرینک اجتهادلری، طریشولری و بعض وقتلرده ده بختلری سبیلی بو دنیاغہ فائده لہ نوب طورالر . قایسی بای، قایسی پادشاه، قایسی وزیر، قایسی جاهل بولادر . بر تیگز خالدہ دنیاغہ کیلگان انسانلر شولای ایتوب بربرندن آیرلشارلر .

شوشی آیرلشونک نتیجه سی ایسه آدم بالارینک بربریندن اوستونلک دعوی قیلشولرندن، تغلب و تحکم ایتولرندن عبارت بولا، بر تیگز یاراتولش و دنیاغہ ده بر تیگز بولوب کیلولک بتونلای اونوتولا وشول سیدن بیک کوب آدملر ایچون بو دنیاغہ تمی و طوزی قالمی .

انسانلرینک ترقی و تکامل ایتولری مطلوب بولغاناقدن الله تعالی، انسانلرغہ شول «مسابقہ» استعدادینی بیردی، آنلر ایچون بونرسه ضرور ایدی . لیکن شول استعدادنی سوؤتصرف ایتماسونلر ایچون؛ بلکه بربرلرینک حاللرینی رعایت ایتشسونلر، ظلم و انانیت یولینہ کرما-ونلر ایچون عدالت قانونی بولغان «دین» وضع قیلدی . اسلام دینینک خدمتی ایسه انسانلر آراسندہ عدالتنی،

ممکن قدر تیگزک و راحتنی همده طنجلقنی صاقلادون عبارت . اوشبو سوزلردن : «اسلام دینی، آدم بالاری آراسندہ غنی مساواتنی صاقلاب طورر ایچون الله تعالی طرفدن توزولگان بر دین» دیگان بر قانون چیقادر .

انسانلر آراسندہ مساواتنی صاقلار ایچون الله طرفدن وزولگان بر دیننگ ، اوزینہ تابع بولغان خلقلرینی «جسمانی»، «روحانی» اسمی برله ایکی قسم گه آبروی محال ایکنلک معلوم . دین مبین اسلامده انسانلرینی «روحانی» برله «جسمانی» صنفلرینہ آیرا طورغان برکنہ حکم و برکنہ قانون بارلغی ده معلوم توکل .

اسلام دینی قاشندہ بتون انسانلر بر تیگز بولوب جسمانیک، روحانیک یوق . خرستیانلرده «جسمانی»، «روحانی» اسمندہ ایکی توری صنف بولسه بو آنلرینک خصوصی دینلرندن کیلگان بر نرسه . خرستیانلق، انسانلرینی «جسمانی» و «روحانی» اسمندہ ایکی صنف غه آیرغانلق سبیلی خرستیانلرینک شول «جسمانی» هم «روحانی» دیگان ایکی صنف غه آیرلولری ضرور، آنلر بو طوغروده مجبورلر . اما بو مسئله اسلام نظرندہ بتونلای باشقه بولغاناقدن مسلمانلر «جسمانی»، «روحانی» اسمی برله ایکی صنف غه آیرلوغہ مجبور توکلر بلکه بو آیرلومصداقسز و معناسز بر نرسه در .

•••

انسان «روح برله جسمدن مرکب بر حیوان بولوب حکیمار آنی «حیوان ناطق» دیب تعریف ایتلر . موآا کورده انسانلرینی یالکز روحانیک یا که جسمانیک برله گنه توصیف ایتو هم خطا هم غلط .

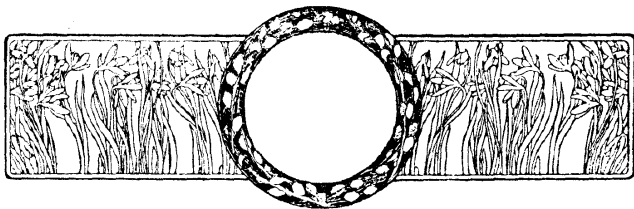
انسانلرینک بر قسمنی «روحانی» دیب آناو ایچون شول قسمنگ «جسمانی» آنالغان ایکنچی قسم گه معناده یا که برر توری حکمدہ باشقه لقلری بولو لازم . چونکہ لفظده غنه بولغان باشقه لقلنگ معناسی هیچ یوق . حالبوکه انسانلر آراسندہ موندی

بر معنوی باشقهلق بارلقی سویله نمی، دعوی قیلنمی .
اسلام دینینه کوره «بتون انسانلر حقوقده مساویلر». بو،
اسلام دینی طرفندن قویلمغان قطعی بر قانون. بو قانونتی انسانلر
کشف ابتدیلر بو کونده «دیبهی» اورتنده یورتوله در.
روح ومعنا چهنتندن ده انسانلرنی ایکی که آبرو ممکن توگل.
چونکه ماهیتلری جسم برله روحدن مرکب بولغان انسانلرنی
نیندی قاعده ونیندی اصول برله ایکی صنفغه آبروب بولادر؟
قایسیلری «جسمانی» وقایسیلری «روحانی» صنفلرغه کرملر .
نیندی اولچاو برله کرملر؟ «جسم» یا که روحغه تعلق کوربرک
بولو برله آیررمز» دیرگده ممکن توگل. چونکه بو اش الله
تعالی ننگ اوزندن باشقهغه معلوم توگل. الله اشینه باشقهلر کرشه
آمازلر .

هر حالده «بو انسان، جسمانی» و «بو انسان، روحانی»
دیب حکم ایو ایچون «مناط» وشول حکمنگ منشای بولغان بر
«عله» نی حقوق نظرندن ده، غلبه وعلاقه نظرندن ده تابا آماذق .
درست، مونده بر اوچونچی احتمال بار. بو ایسه انسانلرنی
کیوم برله آبرودن عبارت. مثلا «فلان فورما کیوم کیوچیلر
جسمانیلر وفلان فورما کیوچیلر روحانیلر» دیب انسانلرنی ایکی
صنفغه آیررغه ممکن.

لکن انسانلرنک مفهوملر نندن جز بولماغان وخصوصا اسلام
طرفندن هیچ بر اهمیت بیرلمه گان کیوم برله انسانلرنی «روحانی»
و «جسمانی» اسملری برله صنفلرغه آبرو حقیقتنی مقصد ایوچیلر
اشی توگل، بلکه صرف کولکی بر اش .
چالما وجبه کیگان کشی که «روحانی» دیبده آق یاقا
قویوب پالتا کیگانینه «جسمانی» دیبو قدر منطقه سزلق بولماز .
چالمانگ جبه ننگ روحانیلک برله هیچ بر مناسبتلری یوق . (چالما،
ایکی مک یلدن بیرلی هند. مجوسیلرینگ ملی کیوملری بولوب
کیلگانک روایت ایوله) .

«انما المؤمنون اخوة» که کوره مسلمانلر بر برینه قارنداشلر،
آرالرنده حقوق هم وظیفه اعتباری برله آبروملق یوق. مونلرنی
ایکی صنفغه آیررغه نیندی ضرورت بار؟ .. حالبوکه کیلگان
یرلری وباراچق یرلری بر، منفعتلری برله مضرتلری مشترک .
اسلام دیننده هیچ وقتده «روحانی» لق و «جسمانی» لق
بولماغان ایدی. موندن صوگده بولمازغه تیوشلی. مسلمانلرنی
«روحانی» و «جسمانی» اسملری برله ایکی که آبرو بدعتدر، گناهدر.
عصر سعادتده و آندن صوگ بولغان اشلر، ماجرالر، حادثلر،
حکملر همه سی قویاش کبک معلوم، اسلام حافظلرینگ دیوانلرنده
قید ایبولگان .

آلتی شهر تورکلری حیاتندن

آلتی شهرده صو و تیمور یوللری یوق، سودا و کاروان یوللری ده
توزه تلمه گان. یوللر عموما قوملق و تاشلقلردن عبارت بولوب کوب
یرلرنده آربا یوری آلمی. یوکلرنی ایشهک، تویه، آت و خهچرلرغه
آرتوب یوریلر .

آلتی شهر ننگ ماقتارغه لایق نرسلر نندن بری: یورغه و یورشلی
آطلری بولوب بو آطلر کچکنه و تبه نهک بولسه لرده کوچلی و چداملی
بولالر ویک شوما یوریلر. بوندی آطلرنک اوستینه منگاج پویزد
ویارخودلر خاطر گده کیلمی. بر کونده (عمومیت ایله ۶ ساعت یورله)
۵۰-۶۰ چاقرم یر باعالر. بوکی، یورغه آدملی آطلر بله ن یورو
صغلمالی فایتونلرده یورو که قاراغاندهده راحترهک بولا. مین اوزمده
آلتی شهرده کوبسنجه آت اوستنده یوروب سیاحت ایتم بگر میشهر
کون طوناش یول یوروب منگان آطمنک چین تشله گان قدرده «یغر»
بولمادی. بوزولمادی. اوزم ننگ ده آرقاو کو کره کم آغرغانتی سیزمدم.
شوندی یاخشی آطلر «لوب» کولی اطرافندن، قاره شهر تیرسندن
کوب چفا. برده تاغ آطلری (طونتی) لر باردر که بو آطلر قولون
کبک کچکنه بولسه لرده یورور اوچون تیموردن یاصاغان ماشینا کبی
نقلی بولالر.

بهالیراق بولونو استشنا قیلغانده منوب یورور اوچون خهچردن
یاخشی مخلوق یوقدر. خهچر بله ن بر کونده ۷۰-۸۰ چاقرم یوروب
بولا. آلتی شهر ننگ قویلری ده آطلاری کبی کچکنه، قویرقسز بولا.
صیرلری ده شوندا یوق واق هم سوتسز بولالر. قاز، اوردک کبی
قوشلرنی آصرامیلر، تاوقلری ده یک واق بولوب کو که یلری کو که رجن

کو که یندن آرزغه نری بولا.

بولوب طورالر.

خاق نادان، قاق وحر کتلی طبیعت قانونرینه وزمان اقتضاسینه خلافدر. شوندن طولاییدر که طور،ش ومعیشتلری تاشقه بهرلگان پاراخود کبک ززالت و سفالت دیکزینه غرق بولوب طورا. زمان آرباسی اوز جرن جیر لاماغانلرنی تورتوب توشربکنه طررا اول.

هیچ بر توری اشلرنده جدیت و فعالیت کورنمی، بر کونلک اشنی اون کونگه سوزالر. اشلرنی وقتلرغه، ساعتلر که تعیین کیلوب طور میلر. «تیسه تین گه، تیمسه بوتاقعه» دیب آجاج باشینه تاش ارغتقان قیلدن اوینابقنه اشلیلر. بیک سولپهن حرکت ایتلر، دنیاغه تیسکه ری قاربلا.

اولکلرنی بیک حرمت ایتلر. میتلرنی ده فوق العاده بیوک مصیبتلر ایله کومه نر. وارنلر آیلر بوشجه قچقرو ب یغلاشار. بو یغلا بولارغه عادتدر. یغلاماسه باشقه لری طرفندن نفرت ایتله. اوج کونگه قدر میت چققان اویگه پشرلگان اشلر کیلوب طورا. اولو کنی کوموب کیلگاندن صوگ کشیلر میراث خورلر بلهن قول طوتشوب کورشلر اویگه کرو ب «فاتحه» اوقیلر.

محلہ خلقی آخشم نمازن میت چققان اویده اوقیلر نمازدن صوگ میت اوجون «هون نمازی» دیب تاغن ایکی رکعت نماز اوقیلر. بواش اوج کون دوام ایتله. قبر اوستینه اوی ضالوب یاخود موقت چاطر قوروب ۳ کوندن ۴ کونکه چه شونده ۳-۴ قاری و میتنگ میراث خورلری طورالر. قرآن و تهلیل اوقیلر.

اگر میت یاخشی آدملردن، ایشان اولیلاردن بولسه آنی «مزار» قیللر. آندن صوگ شوگا، صغتلر؛ مدد و یاردم طلب ایتلر.

شوشی کونلرده گه خوتهنده شوندی کرامت ایسی برکشی اولگان ایدی. شونی «مزار» ایتو حقدنه شهرنگ معتبرلری آراسنده غوغا کوتهلدی. چونکه آندی «مزار» نی هرکم اوزینه ملک ایتسی کیله، هر ایکی طرف: «مزار» نی مین اوزمنک آتامنک قبری باشنده قیلام دیب سوز کوره شدر دیلر. نهایت مزاردن محروم قالغان طرف آچولانوب، تگی میتنگ جنازه سن اوقومیچه قاجوب کیتدی.

اولگی زماندهده «ولی» لگی معلوم بولغان یاخشیلرنی «مزار» قیللق اوجون اولترو عادتبی ده بولغان دیلر. بولسه بولور، چونکه بولرنک «مزار» غه اخلاص و اعتقادلری کامل.

خاق غایت قارا، ظلمات وجهالت آستنده ایزلرلر. عمرلری بوش خیاللر بلهن اوتله. «خدا!» دیهسی اوزنده خواجه!، بهاءالدین، غوث الاعظم، تاغی، نهلله کملرنی یاد ایتلر. وقتلی مطبوعاته تیسکری

باشغر، اورومچی، غولچیه وچوگجهک شهرلری آراسنده تبلیغراف چیغی بار. مسلمانلر تبلیغراملرنی اینگلز حرفی ایله یازالر. تبلیغونخالر ده تور و جیلر قطایلر دن عبارت بولوب بیر له چک تبلیغراملرنک معنالن آ کلامیلر. کاشغردن خوته نغه تابا سوزلغان کاروان یولی غایت اوزون بولوب قطاینک شرقی ولایتلر ندن چینتو (چیندوسن) غه قدر بارا.

یار کنددن بر یول هندستانه کیتله. بو بولده تاغ اطلری و قوتازلر غنه یوری آلالر. چونکه بو یول قاره قوروم وهمالایا تاغلرن کیسوب اوتله. آقصودن توغری غولچیه غه بارا تورغان یول هم تاغلق و تاشلقلردن عبارت بولوب بوندهده آربا بلهن یورو امککانی یوق. یار کند، خوتهن وچیندوسن یوللرندهده (یومشاق قوم بولو سبیلی) آربا یورمی. آلتی شهرنک تقلباتی مونه شول یوللر آرقلی اوتله.

سوداگرلرینگ بر قسمی بیرلی مسلمانلردن بولوب قالغانی فرغانه، افغانستان وهندستان خلقتدن وجزانه خور قطایلردن عبارتدر. موندن روسیه گه چغا طورغان ماللر: یون، تیری، یفهک ومامق، بوز وکیز هم اوروک توشی کیلدر. روسیه دن بو بر گه کیترله طورغان نرسه لرنگ باشلیچه اهمیتیلری شونلردر: گه زمال، نیمور، جهی شیکر، شربی، وکراسین، هر خیل تاش آیقلمر، توری بویاولر، انه وتویمه کبی هرتوری میلچ ماللر و بر آز کاغد آقچه.

هندستانه یفهک بلهن آلتون آلوب باروب توری اوله نلر (دارولی نباتلر)، یلتر اوقلر، اوقا و طاسمالر، یون یفه کدن طوقلغان کیوملکلر، کون تاواری و باشقه شوندی واتی توبهک نرسه لر آلوب کیلر.

آلتون کوموش و یفهک معمولاتی خاتون قرنگ زینت اسبابلری اوجون طوتلا ایسکه توشکانه شونی ده ذکر ایتوب اوتیم: آلتی شهر خاتون قزلری تعلیم و تربیه دن، علمی و اخلاقی زینتلردن محروم اولوب. طشقی زینتلر گه و صنعی ماطورلقلر غه بیک اهمیت بیروجن بولالر. بولرنک بویله تربیه دن ادب و اخلاقدن علم و هنردن محروم قالولرینگ سببی ایرلرینگ نادانلغی در. آلتی شهر خلقی عموما علوم و معارف، صناعت و تجارت اشلرنده برده آلهه باررغه اویلا میلر. بو بولده آنلرنی نیقدر نه یده سه کده آر چشنجی اط کبک آرتقه غنه چیگلر. تربیه بدنیه، تربیه فکریه و عقلیه، تربیه دینه و اخلاقیه تربیه بته و تربیه اهل عیال دن خبر سز طوم تورک (۱) (اوز تعبیرلری)

(۱) آلتی شهر تورکلری «تورک» سوزن «نادان» مناسنده سویلیر. «نادان کشی» دیه چک یرده «تورک آدم» دیلر. بواصطلاح، تورکلک دشمنی بولغان عربلر قاشنده سویوکل بولسه ده، بزگه مقول کورنه دی.

كچككەرهك بولالار. بوكونده استعمال ايتله طورغان تاش آقالار دائره كېي توگه رهك بو اوب، زورلقلار اور تاچه تخمين ايله چەي تریلكە سینگ توبی قدر بولا. بونی بیک ماطور ایتوب چاترلەب. آلتون كەموش بلەن زینتەب سوقلانورلق روشكە قوبالار. آلتون تویمه لرنگ اجی قوش بولوب زورلق وشكده تاوق كو كینه اوخشی. باشلارینه كوگەرچن كو كەیی قدر جن مرچانلر قویلا. بوندی تویمه لرنگ برکیوملگی (۵ دانەسی) ۲ یوز سە لر (۶ یوز سوم) طوروا. یوزك قاشلری دە شول نسبتە زور بولا. لکن بو کبی نرسە لرنگ یلدن یل واقلا نا طورغانلغی سیزلە. برزمان کیلور، بو کبی اسبابلر بوتونلی اشدن چغار. تیک، اولچاقده بوندی نرسە لرنی موزه خانە لردە غنە کوررگە قالور.

توقو اشلری؛ بزنگ اوللردە غی کیندر صوغو اشلرینه قاراغانده كوب آلدەدر. هنرلری نازك اولدیغی ایلە برابر اونملی راملیدر. یفە کدن شاهی کولمکک، یقصب چاپانقلر طوقیلر. طوقو اشلری آلتی شهرنگ هریرندە بولسە دە بواش خوتەنگە خاصراق کییدر. بو کونگە قدر؛ خوتەن اشی فرغانە وتورکستان اشینە قاراغانده توبە نرەك بولا تورغان ایدی. صوگنی یلردە کارکین و خدا بیردی بایلرنگ جدیداری ساینسندە خوتەن شاهیلری، یفەك ویقصبیلری فرغانە نکتیدن آغا چغوب طوروا.

یوندن کەم، مامقدن بوز توقو اشلری دە خبلی ترقیدەدر. توقو اشلری کو بسنچە ایرلرگە خاص بولوب، یفەك تارتو، چرخ ایگرو، جب جیگرلە و اشن خاتون قز باشقارا. جب جیگرلە اوچون آغاچدن یصالغان «چرخ» لری. قول ماشینلر بیک ساده کورنسلردە بزنگ «اورچق» لردن بلنددر. اورچق بلەن اون کونده اشلە نه چك اشنی بولار چرخ بلەن بر ساعتە اشیلیر. بوچرخلر برمینوتە ۲۰ آرشینلاب جب چغارا.

توقوچی اوستلر بایلرغە کونلکچی بولوب اشیلیر. کونلک کیرلری ۲ تەنکە بولوب برکونده ۵ سەریفەك توقیلر. خام یفە کنگ برسەری ۲ تەنکە بولوب توقولغاندن صوگ اوچ تەنکە گە ساتلا. دیمک اشچیلر اوزلری یفەك آلوب اشلە سە لر برکونده اوچ تەنکە فائده ایتەچکلر. آنلرنی بو فایدە دن محروم ایتکان نرسە قوللرینگ قسقالغیدر. ایکنجی درجە دە گی هنرلردن بری آغاچ اوستالغی بولوب، شرق اصولندە بیک ماطور هندسی چلتەرلر، ایشک وتیرە زەرلر، تیرەز قاباچلری یاصیلر. بوچلترلرگە کوز توشسە، هندسە قاعدەلری بتون نزاکتلری ایلە ذهنلرنی اشغال ایتلر. بولر هندسە او قومیلر بیت، بس نیچک اشلە گانلر بوندی اشنی. دیگان سؤال کو ننگە کیلە. بو کبی ماطور چلتەرلر، اسسی مملکت بنالری ایچون بیک طبیعی زینتلردن صیالورغە لایقەر.

ناقتا ایشک وترە زەرلرگە تورلی توسدە گی بو بولر ایلە بیک نفیس

کوز بلەن قاریلار. آلرچە گوپە: غزتە و زورناللر خلقنی آلداب آقچە تابار اوچونگنە چغارلغان نرسە لردر. غزیتلر «یالغان» ایمش. درست، غزتە و زورناللرنی، علمی و ادبی رسالە لرنی بیک سویوب او قوچیلری دە بار. لکن بو کیلر بیک آزشول. مثلاً آلتی شهرنگ مشهور ولایتلرندن بولغان خوتەندە قربان حاجی بلەن یوسف آخوندغە غزتە کیلە. قربان حاجی خوتەنگ معتبر سوداگرلردن بولوب اوزینگ سویلە وینە کورە غزتە لوقی باشلاغانینە ۵-۶ یل بولغان. ۳-۴ تورلی تاتارچە غزتە و زورناللر اوقی. شول سایە دە فکری دە آچلغان. خوتەندە اصول جدیدە مکتبیلری آچوب علم و معارفدن، ادب و اخلاقدن محروم قالغان ملت بالارن زمانغە موافق تریه ایتوب جن ملت خادملری و زمان کشیلری توغدر و یولندە جدی تشبیلر قیلوب طوروا. کاشکە شوندی ذاتلر کو برەك بولسە ایدی!

هنرلری

آلتی شهر تورکلری هنر و صنعتکە قابل و مستعددرلر. تیک بو بولده آنلرغە رهبرلک ایتوچی معلملر، یاردملە شوچی ماشینلر یوقلقدنغە اشلرندە آغە کیتە آلمیچە طورالار.

باشایچە هنرلری: تیمورچیلک، زرگرلک، شجیلیق و توقوچیلقدن عبارت بولوب، قول بلەن یالغان و توقوغان نرسەلری آراسندە زاود و فابریک اشلرندن ایرا آلماسلقدی دە بولغانلی.

تیمور و قورچدن: بالتا، پچاق، آچقچ، یوزاق، داغا، قاداق کبی نرسە لر یاصیلر. جیز و باقردن قازان، تاباق، چومبج، قومغان، داس ولە گنر اشلینر. صاماور بلەن چەي اچو عادت بولماغانغە کورە گنە آندی نرسە لرنی یاصامیچە طورالر ئلی.

اصل تاشلردن، یەشم طاشلردن بیک نفیس و ماطور ایتوب تورلی صاوت صابا، استکان، چلتم، یوزک، بلازک، آقا و تویمه کبی نرسە لر اشیلیر. مذکور تاشدن یصالغان بلازکلرنگ برپاری یوز صومغە چە ساتلا. مونی اشلە وچیلر مسلمان بولسە دە، قطایلرغە کیە. بلازکدن باشقە لر ن مسلمانلردە استعمال ایتلر. آلتون کەموشدن دە شوندی اوق نرسە لر خاتون قزلر اوچون کیرە کلی زینت اسبابلری قوبالار. تاشچی وزرگرلرنگ دکانلرندە بو کبی نرسە لرنگ بیک ایسکی زماندن قالغانلری دە بولا. تیک آثار عتیقە بلەن آشنالکمز بولماغان سیبیلی بزاول نرسە لرنگ قیستلرن تقدیر ایتە آلمیمز. بو کبی صنعتلرنگ درجە لر ن یاوروا سیاحتچیلری گە بلەر.

بایراق دکانلر، موزه خانە لرنی ایسکە توشروب طورالار. بورنقی و بوگونگی زینت اسبابلری آراسندە، دقتنی جلب ایتەرلک روشدە بیک نازک صنعتلردە کورنگلی. بورنقیلری بلەن بو کونگیلرنگ آراسندە ایرما بیک آز. تیک بورنقیلرغە نسبت ایلە بو کونگی اسبابلر

ملی واجتماعی جهندن ییک ضررلیدر. شول سببلی آرازانده تعاون و تناصر کبی اشلر عملگه کیله آلمی طوراً.
خلقنک احوال روحیه سی ایله ظاهر حرکاتلری آراسنده ضدیت وقارشقلق شول قدر کوچیلدرکه، بونی تعریفدن قلملر عاجز قالا. شوبله که:

ظاهر آنراکتلی وحسن معاشره لی کورنه لر. یرگه قدر بوگلوب سلام یرولری، اورامده اوچراشقانده آطدن سیکروب توشولری، بری برمجلسکه کرسه دوررر قوبوب یوغاریدن اورن یرولری، نابقاغه قدر اوزاتوب قوبولری وباشقه تورلی تعظیم و تکریملری ایله یولرنی بلمه گان کشی اوز آره ییک مجبتلی طورار ایکان دیب اوبلار. لیکن بوکبی حرکتلر صمیمانه بولمیچه فقط، بره تورلی غرضه لنا، قیلنوبقنه اشلنه. مونی شونندن ده بلورگه ممکندرکه، اگر سینک کسه توبک تاقرایغانلغی معلوم بولسه، آندن صوگ سیک، دوست ده یوق، سلام ده یوق، کرم ده یوق.

آقچه بارده بارده دوست وبارده یار

آقچهک بته بارده یانکندن تایار

شاعر (رحمة الله علیه) نک بوشعری آلتی شهر تور کلرینک حالت روحیه وحرکت جسمانیلرن تجسم ایتدروده غایت بلیغدر. بولر کوز بویاوده شولقدر اوستادلر که، اوزلرن «قل» درجه سینه ایندروب، اشلری توشکان کشی یاننده «خوجام»، «توردم» کبی عبارلر ایله اوزلرن مایلاندروب، ته ملی تللری، یوغملی حرکتلری بلن نر توبکنه قویار.

اوطونچیلرندن باشلاب ایگ زور سوداگرلرینک آلدینه باروب: «بونرسهک نیچه فل؟» دیوگه قارشی: «اوزلری چاغلاب آسونلار غوجام!» دیه نرخ کیسونی مشتری طرفینه یونه لدرلر. لیکن مشترینک چاغلاغانینه هر گر اونامیلر. عادتده برته نکه که ساتلا طورغان نرسه دن ۶۰۰۰ ته نکه صوریلر. آلس یرش طوغروسنده ییک اوزاق ساتولاشلار. زورراق سودالرعموما دلاللر واسطه سیله اجرا ایله.

دیمک، تریه سزک و مکتبسزک سببلی ملی عرف و عادتلری اوزینک طبیعیلگن یوغالتوب تیره یازغان. دینی و شرعی، ملی واجتماعی، ادبی و اخلاقی مسئله لدره پیاده قالغانلر. طورمش و معیشتلری ده اچ پوشرغچ روشده بولغانچق و بوتالچقدر.

نوشیروان یاوشف.

وطبیعی ییزه کلر یرو، گل، درخت و باشقه جانسز نرسه لرینک صورتلرن یاصا عادتیه ده بار. بوندن آکلشلدغنه کوره بولر رسالمق صنعتلری نه ده مستعددرلر.

چیکله وک آغاچندن دوتار، تمبور کبی نغمه و موزیکه آلتلری ده یاصیلر.

خلاصه: آلتی شهر تور کلری هنر و صنعتکه ماهر و مستعددر. نیک بو یولده جدیت فعالیت بلن حرکت ایتوب هر تورلی هنر و صنعتلرنی زمانغه موافق روشده اصلاح ایتوب، ترقی قیلدررغنه کیره ک. بواشنی عملگه کیترو اوچون هنر و صنعتکه مخصوص مکتبلر وجودکه کیترو کیره ک. صنعتی؛ انساننک حیات و سعادتیه اوچون نان بلن صو درجه سنده لازم برنرسه ایکانن خاطر دن چغارماسقه تیوش. خلق شوشی فکرده ثابت قدم بولوب طورسه، طورمش و معیشت اشلری تدریجی روشده اوزلگندن اصلاح ایتلوب، ملت مسعودوراحت یاشایه چکدر. اسارتدن رذالتدن خلاص اولاچقدر. فقر و مسکنتدن قونلاچقدر.

آلتی شهر تور کلری؛ بواش، امر او مامورلرینه ییک اطاعتلی کیله لر. نماز، روزه، زکات حج کبی دینی امرلرنی یرینه یتکررگه طرشلار. قاضی و اعلاملری جماعت نمازینه بارماغانلرنی، قماز باز، اوغری، چه لهب و جهله بیازلرنی قورقتقالب، تنبیه و تعزیرلر یروب طورالر. اوچه ولرده خیانت ایتوچی «مطففین» که هم تن جزالری یرملر. شولقرسی بار که، قاضی و روحانیلر تنبیه و تعزیرلرنده یتکررک و عدالتکه رعایه قیله آلمیلر. کوزلری عاجز و بیچاره لرینگنه کوره. یوغانراقلرغه تشرلی اوتمی. حال آنکه غیر مشروع اشلر کوبسنجه بایلردن صادر بولوب طورار. بو حقدده یازاچق سوزلر کوب ایدی مختصر قیلندی.

شونسی گوزلدرکه، آلتی شهر تور کلری، تور کلکنی سوبلر، یر یوزنده گی همه تور کلرنی اوزلرینه قردش دیب بللر. ترتیبلی مکتبلر آچیلوب ملی تاریخلر اوقولا باشلاسه حسیات ملیلری تاغن اوسه چک، تور کلک دنیا سینه بولغان میل و محبتلری تاغن ده آرتاچقدر. لیکن شونسی تاسفدر که، جیت ایلدره گی تور کلر که محبت ایتدکلری حالده اوز آرابرده الفت حاصل قیلیمیلر. نیکدر اوز آرازانده غی یاقن قرده شاکنی اونوتار. ملت و جماعت تشکیل قیلیمیلر. اجتماعی مسئله لر که برده گنه اهمیت یرمیلر. بایلان لاسی کبک تورلیسی نورلی یاقغه تارالورغنه طورالر. خصوصاً دنیا و بایبق خصوصلرنده بری آخزینک اوسوب کیتون برده یاراتمی. قرده شلرینک اش کوچلری رواجغه کیتوب تفوق ایته باشلاسه آگر اچلری قزا. برینک دنیاسی کیگانگن نسبتده باشقه لرینک اچلری تارایا. یوره کلرنده حسد اوطی یانا. آلتی شهر تور کلرینک بو حاللری دینی و اخلاقی،

طبی معلومات بیره طورغان اوقو یورطاری

(آقوشیرقلق)

بز روسیه تاتارلرنیڭ نادانلیغینه ایسکی حکومت سبب بولغان بولسه ده بو سبب ننگ توبی وزورراغی بز ننگ اوزمزه ایدی . یهود خاقی اوچون بولغان زاکونلر بز ننگ اوچون بولغانلردن کوب تلوش قاتی بولسه ده آلارده اوقوغان کیشیلری همه ملترلرگه قاراغانده کوب . ایسکیملک نگرندن جیمرلو سبیلی، بز ننگ اوچون، اوقو بولنده بولغان مانعلرده یوغالدیلر . اشلر ننگ تمام یولغه قویلغان کوتسک تاغن بر قدر وقت اوتاز . حالبوکه حاضرگی کوننگ ساعتی مینوتی غایت قیمتدر . بزده اوقورغه دردلی یاشلر ننگ کوبلگنده شبهه یوق . شول اوقورغه تله وچیلر آلدنده تورلی مانعلر ننگ بارلغنی ده اوتورغه یارامی . شول مانعلردن برسی بز ننگ اوز تلمزده یازلغان اوقو یورطاری و آلاز ننگ قایدالغی، اوقو و قبول شرطاری حقنده یازلغان هیج بر اثر ننگ یوقلغیدر . روسلرده بو خصوصده یازلغان Справочникъ لر یوزلرچه بولا توروب بز ننگ تلمزگه ترجمه قیلنغان بر دانه سی ننگ ده بولماوی، هنوز بز ننگ ادیاقز ننگ یارلیقلدن چقا آماویدر .

اوشبو حالنی اعتبارغه آلوب مین روسیه ده بولغان اورتا عالی اوقو یورطاری، آلاز ننگ اورنلری، قبول شرطاری، اوقو مدتلری حقنده یازوب اوقورغه درد و هوسی بار یاش بوونمزغه تقدیم ایتچک بولدم . مقبول بولورلق بولغانده صوغشدن صوڭ Справочникъ ایتب طبع ایتدررگه ده ممکن بولور .

حاضرگه برنجی نویته مین طو تاشلر مین ننگ حاللرینی اعتبارغه آلوب برنجی مقاله منی « آقوشیرقلق » مکتبلری، قورصلرینه حصر ایتم، آندن صوڭ فیلدشیر-فیلدشیرتسهلق، فارماتسیفتلق، اشکولا و قورصلری حقنده یازارمن .

I

دوکتور برودسکی ننگ آقوشیرقلق اشکولاسی، «مسکاو» ده (بکاتیرینسکی پارک، سامارینسکی پیرشولک ۲۲ نچی نومیرلی اوی ده) . بو اشکولاننگ اوقو مدتی بر یللق بولوب یاشی ۱۸ دن کیم بولماغان، زیمسکی یا که شهر اشکولاسی معلوماتینه مالک بولغان (۴ کلاص ایگ کیمنده ۲ کلاص) خاتون- قزلر قبول ایتلدر . قبول شرطاری: (۱) اوقورغه کررگه تله وچینگ اوز قولی بلن یازلغان عریضه بیرلوب عریضه یاتنده اوشبورلر تقدیم ایتلور: (۲) پاسپورت

(۳) میتریکه دفترندن یازو: (۴) ایرلی بولغانده ایرندن راضیلق یازوی، طول خاتون بولغانن ایرینگ وفاتی حقنده شهادت نامه: (۵) اگرده یاشی ۲۱ دن کیم بولسه آناسی یا که مریمی بولغان کشی طرفندن اوقوینه راضیلق کاغدی: (۶) چچک آشلانغانلق هم تننده اوقوینه مانع بولورلق آورونگ بوقلغی حقنده دوکتوردن شهادت نامه: (۷) ایکی دانه فوتوغرافیچسکی رسملری .

قورصنی تمام ایتکاج ایکنجی درجه ده آقوشیرقلق حقوقینه مالک شهادتنامه بیرلوب روسیه مملکتینگ هر بر بیرنده آقوشیرقلق خدمتی ایتو حقوقینه مالک بولادر .

اوقو اوچون یلغه ۱۵۰ صوم تولانوب بر یوز صومی اوقورغه کرگنده آلدان تولنه، قالغان ۵۰ صومی اوقو یلینگ باریسی اوزغاج توله ندر . قورص ده پانسیون، یوق هر کم فایزده توروب اوقیدر .

II

«پیتروغراد» ده برنجی چاستنی « آقوشیرقلق هم چچک آشلوچیلق » اشقولاسی .

(پیتروغراد، صادووی اورام؛ ۳۳ نومیرلی یورتده) .

قبول شرطاری: روسچه سویله شه هم اوقی یازا بلوقدرگنه معلومات جیته، اوقورغه کررگه تله وچینگ اوز قولی بلن یازلغان عریضه بیرلوب (پراشینیه ده آدرس کورساتلگان بولورغه تیوش) پراشینیه بلن برگه اوشبو دا کومینتلر تقدیم ایتلورگه تیوشدر: (۱) قایچان طوغانلغی حقنده میتریکدن اسپرافیکه: (۲) پاسپورت (یا که پاسپورت اورنیه توررلق اوداستاؤبریشیه)؛ (۳) چچک آشلانغانلق هم تننده آورو یولقلق حقنده دوکتوردن شهادت نامه، (۴) ایکی دانه فوتوغرافیچسکی رسملر؛

اشکولاغه یاشی ۱۸ دن کیم بولماغان خاتون- قزلر هر برسی قبول ایتلدر، اشکولاننگ قورصی بر یللق بولوب، اوقو ۹ نچی ستاؤبرده باشلانادر . اوقو حقی آقوشیرقلق قورصلرنده ایغه ۱۵ صوم، چچک آشلو قورصی بلن ایکسی برگه بولغانده ایغه ۱۸ صوم توله ندر . قورصنی تمام ایتکان شاگردلر ۲ نچی درجه آقوشیرقلق هم چچک آشلوچیلقغه شهادت نامه هم آیتسات آلاچقلدر . بو اشکولاده اوقو فقط نیوریه گنه بولمی بلکه پیتروغراد خسته خانه و بالا تابو یورطارینه یورتلور . پراکتیکه هم کورساتیلدر .

III

آول آقوشیرقلق یتشدرو اشکولاسی، «مسکاو» ده . (Школа сельскихъ повивальныхъ бабокъ при Императорскомъ Московскомъ родовспомогательномъ домѣ) بو اشکولاغه فقط اوقی یازا بلو قدرگنه معلومات قه مالک،

مؤرخلرننگ سوزینه قاراعانده و اویولونلر (بابل خلقلری) پادشاهلغی یر یوزنده دورت مگ یلر یاشاگان. اول حاضر قایدہ؟ مصر قایچاندر بر وقتنی در سلکتکان. نه حاضر مصر کیله چکده منقرض بولورغه محکوم بر ملت نگ ولایتن گنه تشکیل ایتہ. بر وقتنی آفینالیلر ایران اوردوسن اوز ایللرندن قوب چغارغانلر ایدی. ایندی نی حال ایتہسک؟ رومانگ بورونغی زورلغی شیکلملی یونانکده داننی اوتکانده گی گنه. روما، شوکتلی وقتنده یر یوزنده گی برگنه قوم دنده قورقمادی. کیلدی زمان. بابالرننگ برینه، مؤرخلر تعیرنجه نیتکانده، کاتولیک چیرکاون گنه قالدروب کیندی. اوزی بوغالدی اسمیگنه قالدی.

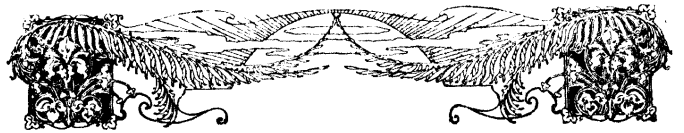
بورون زمانده انگلیزلر اسپانیانگ آرمادا (صوقوتی) دن قورقغانلر. چونکه حاضر انگلیزلر ایچون. گیرمانیا فلوظنه قاراغانده نلک زمانده غی اسپانیانگ «آرمادا» سی قونلرهک هم قورقنچلیراق بولغان. شولای بولا طوروبده حاضر ایندی اسپانیه بورونغی شوکتینگ شوله سندنده آیورولغان. بوسو کغی وقتلرده قاونیه لردنده قولی اچقندی. آرمادا چاقلرنده باراقلریده بلنماگان بر ملت آطلاس دینگرنی آریاغندن چغوب اسپانلر قولندن بارسنی ده تارتوب آلدی. دینگرنی آشا چغوب اشله گان و مدینت که یوللری حاضرله گان بو یاش قومده، قایچانده بولسه بر کوتنی دانلقلی بولغان، لکن، کوبدن کومولگان بر بورونغی مدینت اثرن کوره مز. بولار بارده بورونغی قارت تاریخ ایندی.

ولادت عیسی (۴م) دن دورت یوز یلر نلک یوناننگ بیوک عقل ایهلری تاریخ نگ بیك نلک دورنده دنیاده یاشابده سوگدن بوغالغان ملتارنگ بوغالو سبیلری حقنده تیکشردیلر هم آلارنگ بیرگان یانلری بزنی بر آز قناعتله ندردی ده. آلار ملتارنی آیروم شخصلر بلن تیکله دیلارده «ملیت بر شخص کبک، طوغاندن صوگ یاشارگه، صوگره نوله رگه محکوم» دیگان دعوالر نده بولوندیلر. اگر بز، بو قاراشنی قبول ایتسهک هیچ بر حکومت بو ناچار یازمشدن قوتولووی ممکن بولماغان بلکه هر بر نلوغ ملتنگ باره، باره قارناوی، طوزوی طبیعی شیلردن بولغان بولا. بو نتیجه درسب بولغانده باشقه یک یاش طائفهلرنگ کونچیلک کوزی بلن قاری یورغان حاضرگی کونده یر یوزنده گی اینگ کوچلی ملت اوچون طک زور تیره ن. منارلر کیتوروب چغارا. اول یاش ملتار: «قارتلر، شلرگه یول بیررگه تیوش!» دیوب خلق بورکینه سالار. شولایوق باشقلر بلن. برکه فرانسوزلرده کشیلردن یاش بوون بلن قارت بوون آلماشوب طورولری شیکلی. یاش ملت، بر یوزنده اوزلرینه مخصوص اورنغه اورنلاشورغه، نه سرنه یگان خلق آلا رغه یول بیررگه تیوش!» دیلر. شولوق دلیلرگه طایانوب گیرمانلرده انگلیزلر

بولغان هر بر یاشی ۲۰ دن کیم ۳۵ دن آرتق بولماغان خاتون قزلر قبول ایتلهدر. اشقولاده او قومدتی بریل بولوب او قورغه ته وچیلر اوز قوللری بلن پر اشینیہ یازوب بیررگه (۱ نچی ایبولدن ۱۵ نچی آوغوست قه قدر) هم پر اشینیہ بلن برگه (پیتروغرادده غی بر نچی چاستنی آقوشیر قهلق هم چچک اشلا وچیلق قورصلرینه تقدیم ایتله تورغان دا کومینتلر کی) دا کومینتلر یا که شولارنگ پر استوی (یعنی ناتاریوسده تصدیق ایتلگان بولسه ده یاری) کوبه لری تقدیر ایتلورگه تیوش.

قبول امتحانی یلنده بر مرتبه آوغوست ده بولوب او قو، بر نچی سنتا بردن باشلانا و ۱۲ آی توتاشدن دوام ایتهدر. پر اشینیہ یاننده بولوی لازم بولغان دا کومینتلر یا که آلارنگ کوبه لری باری ده بولماسه ایسه نه گیری قایتارلادر. او قو حقی یلغه فقط ۲۵ صوم بولوب قورصنی تمام ایتوچینگ قولینه شهادت نامه بیرلوب ۲ نچی درجه اول آقوشیر قهلقه مالک بولا و پراکتیکه ده بولورغه رخصت ایتلهدر. پر اشینیہ فورمه لری کیله چک مقاله ده یازلور.

فیلدشیر: ا. شامل

ملتارنگ ضعیفله نو هم انقراضلری

بالار ملتارنگ یازمشن اوز قوللر نده طوتالر.

«و. از» دن.

«اوتکانده گی زور قوم هم پادشاهلقلر زمانتک اوتووی بلن قارتایغانلر هم دنیادنده بوغالغانلر». مونا، بو سوزنی تاریخ نه یته هم برده جیک و استنا فلان قاتناشدرمیچه عام ایتوم نه یته. زور ملتار اوله لیر، شول چاقده ده گرچه مقداری آزغنه هم کوچسزگنه بولسه ده تیک شوکتلی چاغنده غی دانلقلی اسمن صاقلاب طورغان شول ملتارنگ قالدقلری ده بولورغه ممکن. مثلا: حاضرگی اسپانیانگ یازمشنی نه ق شولای.

باش سویانگن تیکشروب ماتاشوچی عالمر، بورونغی یونانلر بلن حاضرگی یونانلرنگ باش سویانگنده اوخشاش-تینگ نابمیلر. شولای ایتوب، بو بورونغی زور قومدن، تیک معنوی وارنلک گنه قالغان. دنیا تاریخ کوب جلد کتابلر نی حاوی بولسه ده. انگلیز شاعری بایرون برگنه یتنه بتون تاریخقه نتیجه بیر. آنکچه: «دانلقلی، کوچلی ملتار زمانتک توتووی بلن برسی سوکنده برسی ضعیفله نه هم ته».

حقنדה بايتاق سوزگه يتوشديلر.

بو مسئله بله نوك بز، آمريقاليرغه باروب تور تولسهك آلارده «بريتانيه» حقنדה گيرمانلر نقينه اوخشاشلى بر قاراش بارلغن كوره من. آمريقالير: «بار ايندى انگيزلرنك گورله كان چاقلىرى، حاضر ايندى طبيعت سوروشى بونچه دنيا اسسیناسنده غى اورنلرن ياش آرتيستلرگه. آمريقاليرغه. بيررگه طورى كيله، ديلر. اما ترك جانلرنى تيكشرو بله ن مشغول كشيلىر بو زور قوملر اوچون قورقونچلى فكرگه قوشولماسلر.

اوسمكلر، حيوان هم كشيلىرنك طور شينى تيكشروچى كشيلىر، خصوصيت بله ن عرق آراننده واقعه يلك زور آيورما تابار. اولده: «خصوصيت - شخص تيز ئوله، اما عرق - روح بو بختزلنكدن قوتلورغه ممكن». دن عبارت. بونى اثبات ايتوده البته يلك قيون توكل.

بز كوره مز دنيا ده نيجه لهب عرق - روح بار كه ير يوزنده حسابسز كوب عمرلر ياشاب اوزلرى، قارت هم كوبده نكي بولا طور روبده هانمازده ياشيلر هانمازده ياشيلر. بوتون آدم روغندن ئاگارى بولغان عرفلرنك باش سويه كلرن يردن قازوب چغاروب تيكشورلر، قاريلر. شولاي بولوبده ئلى بوئك نسللرى حاضرگى يا كا ملت كشيلىرنك بالارندن ياشلر، نازهلر.

واقعا، بيت هر ملتنگ طور مشقه صلاحيتلى بولوى شول ملتنگ بالارينه مربوط. قايسى ملتنگ بالارنى نى چيكللى ياش، نى، چداملى بولسه كيله چكده شول چيكللى اوزاق، پارلاق ياشارگه ممكن. بو توغرىده قطعى بر قرارغه كيلگانچى، بزنگ بو زمانه چيكللى ياشلگون صافلاب كيلگان يلك بورونقى بر نچه ملتى كوز آلدينه كيتوربك. احتمال بو ملتلرنك باشقه لرغه اوخشاماغان ياشرتون ياقلرى ده باردر.

كوجلى مظفر ملتى نيندى نرسه صوك ئوتره؟

«هر ملت قارتايورغه هم ئوله رگه تيوش!» ديگان قاراش هيچ بر درست توكل. اگرده ملت قارتايا، ئوله ايكان. شيكسز، آنگ سبيلرى بولورغه تيوشلى.

«نيندى نرسه ملتى ئوتره صوك؟» ديگان مسئله طووا. تاريخنگ بوندىن ايك زور طابشماغى ده شوشى ايندى. بهله كى كوچسز قومنى كوچيلر هلاك ايت، يوطا، دبرگه ده ممكن. لكن بو اورنده بزنگ سوز مظفر ملت حقنדה. بز، بورونقى كوچار، ئه حاضر كوزدن بوغالغان خلقلرنى قاراب قاريق. نى نرسه آلازنى ئوتردى؟ شونى تيكشروب تقريبا بولسه ده بلو ممكن توكلمى؟. اوتكانده كى زور پادشاهلقلر بر بر آرتلى هلاك بولغانى شيكللى قارتايو هم هلاك بولو قورقونچى حاضرگى كونده كى آلدون

ملتلرنى جانومبىمى.

بزگه، ئاؤايون پادشاهلقلرنىك يوغالوسبيلرن بلورگه، ييلگو. لهرگه قيون بولسه ده تقريبيگنه بر فكر بوروته آلامز. بو پادشاهق اوز مملكتنده ناچار تاپ آصرادى. اول پادشاهق، قلاق نيگزينه قورولغان ايندى. بو مملكت اصلده قوتلى توكل، آنگ شهرتى نيك استعاره گه گنه آونغان ايندى. صوكدن كيدى شوندى وقتار، قلار مملكتتك آورلغينى ييلكه لرنده كوتاروب طورودن آچقنن آچق رضاسزلانديلر، قارشديلر، باشقه لرى آورلغنى اوز ييلكه لرينه آلاسلرى كيلمادى. شولاي ايتوب مملكت ايشولدى. خير ايندى، بو قلاق ئاؤايونلر ده غى شيكللى يونانلر ده بولسه ده يونانلرنك يونچو هم قارتايوينه سبب قلاق توكل باشقه نرسهلر بار.

يونانلر عجب بر خلق ايندى. آلارنك دنيا دن يوغالوى تاريخى كيك فاجعه لى تاريخ صهيفه لرى بر قايدده كورنمى. مؤرخلر: «حاضرگى كونده بون دنيا نى درسلكتكان و طولقونلاندر. غان نرسهلر بولسه بارده يونانده باشلاندى» ديلر.

يوناننى علويتندن قالدراغان يوقنه برسبب:

تاريخچيلردن كوبسى، يوناننگ قارتايوينه، آلارده غى عجب بنا لراشله و، هيكللر، شهرلر طورودروهم يا كا فلسفى قاعده لر، فاجعه لراويلا ب چغاروقوه سىنك يوغالوينه يوقنه سبيلر كورساتلر وبوعالى خلقنى هلاك ايتكان نرسه آلارده بر چيرنگ طارالوى ديوب ايسابيلر.

كويه، يونان صالدا تلىر جيت باقلردن شول چيرنگ اوراغون قانلرينه يوقدروب قايتقالر. جيتدن آلب قايتقان اسيرلر قلرده شولوق آورو بله ن آوروغانلر. بو آوروئنگ ساز بيزگ كى بولوى احتمال طوتولا. ييلگلى يونانده چركيلر يلك كوب بولغان. بوچركلر آورو كشيئنگ قانن صورغانده بورونلرينه زحمت ئله كدرگانلرده كيتوروب طازا - صاوكشيگه يوقدراغانلر. شولاي ايتوب خلق آراسينه يلك تيز جايولگان. بو آورو اوزقربانلرنك درد، غيرت طاملرن قوروتقان. يونانلر اوزاق ياشاديلر. ئه لده اسملر بگنه بار. حاضرگى يونانلر بورونقى يونان بالارى بولوينه ده ايندى شيكله نورسك. ئلككيلر شيكللى بولردن صنايع نقيسه لر كوتو اورنسز هم ئليگه چيكللى بيره ده آلامديلر.

بو آورو، چندن ده، عرقى قارتايورغه؛ بارا، بارا هلاك ايتارگه صلاحيتلى ده. يونانلر اوزلرى مبتلا بولغان بو آوروئنگ طبيعتى حقنדה بر نرسه ده توشونده آلميلر هم تله ميلرده ايندى. آنگ اوچون بوغونوشلى آورولر آلارنك بوغوروشلى حقنדה علم اوزى ده يا كاغنه بريگرمى بللر طشنده غنه دنياغه كيلدى.

بالار، تیلگلی، آنا آتالرینه اوخشیلر، ملت ایچون آتالرنک تیگز تیپیچنی نق بولولری لادمنه بولغان برنرسه ایدی. لکن اسپانیهده بالا آتاسی بولو-بالایی بولو ییگوک تیوشلی بولوب کورنمادی. البته مجنونلرکنه دنیاغه مجنون ضعیف بالار کیتوروب طورسه لر بتون ملت «دیوانه لر تونده گی» نه ئه یلانوب اوزلگنندن اوزی قوری بهدر. اسپانیوللرده شولای ئه ردم بولدیلر.

یهودیلر نی اوچون بتیلر؟

مونا، شولای ایتوب زور واقعه لر ئلله نیندی حاللر برسی آرظندن برسی کیچدی. پادشاهلقلر کیلیدی، دیناده طوردیلر. آزمی کوبمی یاشاب، طار هوا ناچار طورمشمده هلاک بولغان کشیلر شیکلی، اول زور حکومتلرده برسی آرظندن برسی منقرض- بولا یوخالا باردیلر.

بولارنک کیروسینه مثال ایتوب کورساتورگه ممکن ئلگه چیکلی پادشاهلق سورمگان صوغشچانلق ایتمگان- زور بایلقارغه ده مالک بولمغان هم مهنگو چیت زور حکومتلر آستونده ایزلودن چقمغان شولای بولا طوروبده هامانده دیناده نق بولوب یاشاگان برملتتی. بو ملت- یهودیلر.

یهودیلر اوزلرنک اصل وطنلری بولغان بیت المقدسدن قوولدیلر. نچه مه یوز یللر دنیانک تورلی پوچماقلرنده طارقالوب طوزلوب یاشادیلر آلاغا ییر بله ن فایده لانورغه ممکن بولمادی، آلا، تاشلانلق - هرلرنک تاشلانلق اوراملریه سورولدیلر، نزه رلندیلر، لغتله ندیلر، قینالیدی، تالاندیلر هم هر آدم بالاسی مالک بولورغه تیوشلی بولغان آدمچیلک- غراذانلق حقوقدن محروم ایتولدیلر. بزده اول طوروموشن تاشلاب شهرگه اطلوچیلر نی « اوزلرنک هلاکتلرینه آشفنوجیلر » دیلر. گویه شهر، ملتتی قومنی جنس نسلتی بتوره ایمش. لکن، شول نرسه اونوتولماسونکه، ایچنده پچراق خاخی قورط کبک قشر مرداب طورغان طاش شهرلردن یهودی حلقن باتوره سوندره آلمادی.

یهودیلر حاضر دیناده ایگ کوب نفوسلی و ایگ کوچلی ترک ملتله جمله سندن ایسه بله نالر. بو خلقنک تاریخلرینه قاراساق ده آلارنک بورونقی چاقلرینه قاراغانده کوندن کون نغایغان، آرتقانن بابوغانغنه کوره مز. دیمک، هر ملت قارتایورغه- ئولهرگه تیوش دیگان لازونقنک درست توکللیگنه یهودلر آجق دلیل بولسلر کیره ک.

اگرده ایندی بز، یهودی ملتلی بله ن شول ملتتی نیچه مه عصرده تاپتاب یاشابده سوگمدن اوزی ده دینادانوق یوغالغان بر ملتتی یه شه کیتوروب موزانه قیلوب تیکشروب قاراساق شونوق تاریخنک یاشرتون سرلرینه بر آز توشونه آلامز.

شوگ کوره بیک صاقلانوبقنه سویلی طورغان عالملرده یوناننگ اقراضنه آلارده غیرت درد طاملررنک اوزلوینه یاش بونلرنک قارت بونغه قاراغانده ده ضعیف بولوینه سبب شول ییزگاک آوری دیوب کورسه تهلر.

شانلی روما قومن هلاکتکه بیزه نو- ماتورلق سویویته کله دی. یونانن صوگ زور پادشاهلق رومادر. بورون زمانلرده روما آقرن آقرنغه بتون دنیانک حاکمی بولوب ئهورولگان ایدی. مونک صوگنده اول بتدی- سوندی، شول کوندن بیرلی تاریخچیلر رومانگ بتو سیلرن تیکشره لر. وبر نیچه سیلرده کورسه تهلر.

آلاردن برسی: روما اوزلکسز صوغشیدی. آنک یاخشی اوغلانلری صوغشده قلوب بتدیلر. شولار بله نونک آلاردن طواجاق یوره کلی بالارده هلاک بولدیلر. شولای ایتوب رومانک دردی ده سوندی- کوچی ده بتدی.

ایکنچی سبب: روما خلقی بایلقده یاروشدیلر. بابورغه طریشوغه قاراغانده بایلقنی کورسه تورگه آرتوغراق طرشدیلر. اوزلرینه قاتی معاملهدن طوقتادیلر. بر نی حقدنده پوшонمادیلر. ئلله زمانلرده روماده خانملرگه « ذات ئه بیرلرکنی کورسه تئلی » دیگج اول خانملر « مونا مینم زینتلی بهالی ئه بیرلرم! » دیوب بالارن کیتروب کورسه تهلر ایدی. لکن، صوگنه تابان بوندی روح سوندی. بالارده اوزلرن اعتباردن توشوردیلر.

روماده زینت آله آتوبله ن «بالا-چاغا» آلا اوچون بر « قوماجاو » بولوبقنه ئهورلیدی، آنالار آلا بله ن بوله شرغه تله مه دیلر و آلارنک تریه سن چیت یورطلردن کیلگان قللرغه تاپشره طوردیلر. مونا، شولای ایتوب رومانگ دینادن یوغالو صحیفه لری آچولا باشلادی.

ایندی موندن: «اگرده موفقیت، کشینی فقط یالقاو، زینتکه میال، اوز وظیفه لرندن باش تارتوچی هم قایسی بر خصوصی کشی ده یایسه بتون بر قومده بولغان شیکللی، حب نفسلی ایته طورغان بولسه اول وقت موفقیتدن ده ضررلی هیچ نرسه یوق!» دیگان موضوعده ادبی بر قاعده چغاروب بولا.

اسپانیه نی نرسه هلاک ایتدی؟

بر اینگیز عالمینک سوزینه کوره اسپانیه نک یوغالوینه سبب، شول چاقده غی «دوخاونی ولایت» نک ایگ عقللی، آگلی- قیو اسپانیه ایرلرن تورمه گه یابوب جرتوی، ئوترتوی، کتولیک چیرکاوینک ماناخلرنی اویله نودن ماناشقلرنی ایرگه باردون طیوی بولدی وشول یولی بله ن اول ملتکه یاراقلی اوغللر پیروندن، تریه کورگان بر آزغنه جدی کشیلرنکده بقاسینه ده مانع بولوب توشدی.

ایتکان تاتار آرسلانرینک آرتلرنده قالغان یتیم- حیسر بالار؛ بوندن بر نیچه گنهیل صوگ دیناری، ناموسلری، ملتلی اوجون جانلرن قربان ایتچه کیری بدیهی. تیک حاضرگی کونده بزنگ صاو سلامت ترک قالغان خلق برنجی آدمودوق شول صالدا ت بالارن قایغورغره توکل اشکه طوتونورغره، تربیه یورطلری سالورغره اوقنورغره بیک کوب مشقت هم آورقلارنی اوستکه یه کله رگه تیوشلیر. «هر بریشک ایدکولرنگ ایدگوسی» هر مات اوزن قوتقاروجیغه محتاج. هر کشی اوزی قارتایقاج کوموجیگه محتاج، قبر قازوجیقه محتاج. بزئولگانده باش توبیزده «یس» اوقوجیلر تربیه لهب «جیره وچیلر»، بزنگ ماللر مرنی صاقلالوجیلر، بزنگ بالار مرنن بولهک بولوب کیلگان سیو کالی ملت مرنی یاشا توجیلر؛ دشمانلر بزدن ئوچ آلوجیلر، دوستلر مزغه یاردمه شوچیلر بولسه تیک شول بالار بزغنه، تیک سه لبلاه گان جیکن آوزینه قابقان بالار مزغنه بولاچقلر. شوکا کوره ده بزنگ ایک زور ئه مه للرمز بالارغه نره لورگه تیوشلی. چونکه بالار ملتنگ یازمشن- کیله چه کده اوز قوللر نده طر تالار. ع. آلیارف .

شعر

معری فیلاسوف:

اذا وصف «الطائي» بالبخل «مادر»
وعیر «قسا» بالفهاة- «باقل»
وقال السهي للشمس: «أنت خفية»
وقال الدجی: «يا صبح! لونك حائل»
وطاوت الارض السماء سفاهة
وقاخزت الشهب الحصى والجنادل-
فياموت زرا! ان الحیاة ذمیة
ویانفس جدی! ان دهرک هازل
کویلی ترجمه:

«حاتم طائی»- ساران! دیب سویله سه «مادر- ساران»
«باقل آ کغرا»- «قس- فصیح» نی توتلغا! دیسه یامان،
ایک کچوک یولدز- «قویاش» قه: «سین کور نمیسک! دیسه،
هم ده «ظامت»- «یاقتی تاگمه» قارا توسلیسنگ! دیسه،
«بیر» تالاشسه: «مین بیولک!» «دیپ» «کوک» ایله ن احمقلا نوب،
تاشلرک واغی ایربسی، «یولدز» غه توره ایریله نوب-
شونده زنه ار کیل ئولوم! بو طور مشک ناچار لغنی ایچ،
ایندی- ناموسلان عقل! سیندن «زمان» ک کولگانی ایچ

بورنغی ملتلر جمله- نندن ئلیگه چیکلی یاشاگان لکن ئوله رگه یاقین ده کیلمگان قطلیلر نی آغانده، یهودیلر، بالارن تربیه له وده بیک کوب درجه آلفه کیتیلر. دنیاده اوزلری صوگنده کوب بالا قالدرونی خداینگ بوله گی دیب بلدیلمر. نماننگ زورلنی بلن یاروشدیلمر. یهودیلر ده بالا هر وقت ایک قدرلی نرسه بولوب کیلدی. بالاغه تعلق ایتمگان نرسه نی اهمیتسز بر نرسه دیوبکنه قارادیلر هم ئه لده شولایلر (تاریخ مقدس لرده «شمعون نك آناسی، دنیاغه طواجق بالاسی شمعون ملتداش لرینک حقوقن حمایه ده باطر- تازه بولسون اوچون اسپر تالی اجمیلکلردن صاقلانغان دیوب کورله).

«لوندن» شهر نده گی یهودیلر کوبرک طور ا طور ا طور ا بر قوار تالنگ استاتیس تیکه سن گنه کیتروب قار- ا قده شول اورامده یاشا وچی خلق نك یار لیر اقلری یهودیلر بولا طور وب ده یهودی بالاری ئولومی باشقه ملت بالاری ئولومینگ یارتیس نی ده تشکیل ایتمگانن کورده م. موسی (ع. م) نك اوج مک یلر نك «بالاق آنالق» نی صاقلالو طور لر نده غی حکم و نصیحتلر یه وریلر ئه لده کوز اوکنده طوتلر و کونگوب بیرینه یتکره لر. حاضرگی شان بلن یاشاگان انگلیز ملت، کیله چکده ئولوب قویو خطر ه سندن قورقوب، یهودیلر شیکلی ئولمی تورغان ملت بولوب یاشا اوچون «آنالق- بالاق» روحن بریتانیه نك ایک بیوک عائله لرینه چیکلی ظامر چه به زرگه طرشالر.

«ملت» نك یازمشی شول ملت بالاری قولنده.

ملت قارتایورغره ئوله رگه «تیوش توکل» اما «ممکن» ایکانن کوردک. عموماً آغانده، ملتنگ ئولوی- ئه لسه روی شول ملت بالارینک ناچار تربیه له نکه نندن کیله. چونکه، ملتنگ کیله چه گی- یاش بوونی ملتنگ ییمشی آنگ بالاری. طور مشقه صلاحیتلی بولورغره تالاگان هر ملت، اوز بالارن طور مرن اوچون تربیه ایتارگه بیگره کده کیله چه ک اوچون حاضر له رگه کیره ک. بونگ حقیقتن بتون تاریخ صحیفه لری کورستان شیکلی حاضرگی طور مشمزده ده یش- یش قنه ایشتورگه کوررگه طوغری کیلگاله ب طور ا. شونک اوچون بز دنیاده یاشیمز کیسه ملت مرنک تاغی بیک اوزاق یاشا وون تله سه ک بالار مرنی سویه رگه، آلازنی تربیه له رگه اوقنورغره اوستمز گه ئله نیچه قات مشقتلر یو کله رگه بالار طور سنده برینگه ده آورسنماسقه تیوشمز.

یهودیلر نك بورونغی ایزگولری، یتیملر، طول خاتونلر حقنده مشقتلر یو کله گان کشیلر نی ماقتادیلر. بولارغه جیر ظام ایتوجیلر نی قهر له دیلر- اهنتله دیلر. ایندی بو دهشتار صوغشردن صوگ محشر خلقی کبک یتیم بالار طون خاتونلر قالاچاقلر، مونه شول، موندن بر نیچه گنه یل نك وطن اوچون جانن قربان

باشقردلر

قمز:

باشقردار آراسینه قمز اچار که باروچیلر آلرنک طور مشلرندن رضا بولمی، «نظافت یوق» روشنده جیرانوب تورلیچه تصویر ایتلر. آورو آدمک اوز طبیعتته اوخشاماغان هر نرسا که نقرت برله قاروی طبیعی. البته باشقرد یورتلری آورو لر تریه ایته طورغان یورط بولورغه ممکن توگل. آلا کیک صحرا ده فقط حلال حرام ایکی گنه تورلی اعتقاد برله عمر ایتلر، آلا رنک قمز یاصی ویه صاوا طورغان اسبابلری تاتارلر نک کیفینه اوخشاب یشماسه تاتار کیله دیب آلا ر اوز طور مشلرینی اوز گرتنه آلمیلر. بارغان کشیلر آلا رطور مشلرینه رضا بولوب باررغه کیرهک.

یه صاوب قمز حاضرلهوچی باشقردلر اول اوشبو اسبابنی حاضرلیلر: ییه تیرسون بیک یخشیلاب اوشبو روشنده توتون که اصلیلر: آچق هواده چوقور قازوب شونده اوط یاغلر ده قایون طوزلاری یاغوب شول چوقورده اوستینه تاقلر و شول تاقلر نک اوستینه ییه تیرسون قیلاب توتونگه تمام پشهرلر. مونگ باشقه شرطلری هم بار. مونگ گودسینی تارامش برله تگلر. آنسی «صاوا» اسمنده بولا. ینه آرط آیاقارندن یاصالغانی «بوتلق»، آلدی آیاقدن یاصالغانی «قولماق» اسنده بولالر.

یه نک باشندن یاصالغانیه «باش کوناک» دیب ایتوله در. ییه نک تیرسینی صالدروب آلا ر. یاروب طونامیلر، بلکه بوتلق قولچاق، باش کونک، بورتای بولورغه توگردک ایتوب نگوب قوبولا. بولارنک هر قایوسینه پشکا کلری بولا هم آندن قمزنی ایچار که آغانده اول ته یه نکه صالونه آندن اوجا برله قز آیاقلرینه صالونا. باغانی چی تیریدن تگلگان صاوتلرنی کورکچ ده تاتارلر «چی تیری» دیب نفرت لنه، اما آنی کورو برله باشقردلر راحتله نهنر. مونده براش بار. باشقردلر، آورو لرنی تریه لیسیری کیله می یوقی البته کیله طورغانلری ده بولور. اما آورو لر کوب وقتده دوقتورلر ایتکانتی ده باشقه کشیلر ایتکانتی ده طوقیلر، اعتبار ایتیلر، نله سه لر قایده توکرلر سگ گره لر. البته کو کرهک. آورو لی کشیلر نک بوتکره طورغانلری یاقن کیلوب کشیلر که طنلرینی یبارب سوبله شماز که کیرهک، نله سه قای بیر که توکرماز که کیرهک.

الحاصل قمز ایچار که کیلوچیلر دوقتورلر نک نصیحتلرینی طوتارغه هم اوز اولرینی پاک و صاف یورتور که. قز زاؤبدینه لرینی ده

دوقتورلر مصلحتینه موافق اشلر که تیوشلی. باشقردلر نک یورتلر ننگ صحرا رده غی کبی اولر ننگ مخصوص زاؤبدینه لر کبک بولغانینی نلر که هم بولورغه ممکن توگل.

باشقردلر دن آورو لر ننگ رضا بولماولری آرتا بارغان کبک باشقردلر آراسنده آورو لر بز که «آورو» قالدرا ر دیب زار لاناوچیلر بولا.

مقدم وقتلر ده باشقردلر ده سل آورو ی برده بولماغان، صوگنی وقتلر ده غنه بولغانی باشلاغان. البته بولرغه بو آورو ننگ تارالوی قمزغه کیلوچی آورو لر دن سیرایت ایتکان بولور.

قمزنی هر قایده و هر کم اوز اولنده یاصارغه ممکن. شولای بولغاچ باشقردلر دن زار لانا زار لانا آنده باروب پامانلا شوب یوروده فایده یوق. آورو ننگ سیرایت ایتولر ن تویر کولیزلیک سیرن تکلاوچیلر، ایشتوچیلر بیک یاخشی بولورلر.

صحت سیمز ییه لر ننگ قمز لرینی اچه سی کیلگان آورو لررغه ایکی یول بار. برسی مخصوص قمز زاؤبدینه لرینه بارو. آنده ییه لر دوقتورلر طرفندن قارالوب آونا، صاوط صابار چیستا خدمت کارلر ده طیار طورو ایچون شهرارده گی یاخشی نومیرلر ننگ برسی کبک بولمه لر بولادر. قمزنی مخصوص گرافینه. استکانلر برله پیره لر. مونده فایده لانا آماغان آوروغه باشقه بردن ازله ب یورو که کوب یول قالمیدر ایکنچی یول ایسه اوز یورتنده قمز یاصاوب ایچودر. یاخشی بریه ننگ قمزنی ییه هم بریه نی نیندی بها بیروب بولسده آوروغه ده ممکن. آنسی قرغه یورتور که هم اویده آرپا کبک فایده لی نر سه لر، یاخشی بیچان برله تریه له ب صاواررغه بیک ممکن. البته قارار صاوار ایچون برکشی لازم. یه لر نی صاومقده بر تورلی چیتلکده یوق. ایمچکلر ن تارتوب صاواسی تو گل، بیک ییکل صاوادر. ایکی ساعتدن ایکی ساعتکه صاواررغه ممکن. آشاب طورغان به که سوت تیز تیز توشه در.

آوللر ده اوز یورتلر نده قمز حاضرلر که نله وچیلر که اوشبو طریقه حاضرلر که ممکن: ایکی چیلک صو کرشلی کچکنه کیسمهک (نه بن) حاضرلر که کیرهک. آغوب اوطوررلق بولماسون. اوستون یابوب طورررغه چیستا آق یابوی بولسون. ییه صاوغان چیلک بورونلی بولسون. صاوغان سوتنی سوزوب شول کیسما ککه صالوررغه کیرهک. بر صاوغان سوتدن بر چرمیچ جاماسی آوب باش یاصو طریقی برله بر بوتیلک ایسکی قمز صالوررغه و اروپ کیتماسون ایچون آنی بیک بولغا تورررغه کیرهک. آندن صوگ صاوغان قمزنی ایکی اوج ساعتدن صاوب هم بولغانوب طورررغه، یاگ صاوغان سوتنی (صاومالنی) آزغنه وقت طوروب صالوررغه کیرهک ایمچک و چلم جلیسی سورولسون ایچون.

کوکردک آورتوی کوچایوب یتکچ گنه باروچیلرغه قمز برله فایده لانو ممکن بولماز درجه گه کیله. آورو کشینک حالی هر کم گه معلوم. هر نرسه گه هر کشی گه آچولانورغه، خاطر ی قالدورغه طورغان کبک هر نرسه گه نفرت کوزی برله قارارغه غنه طوروی طبیعی. آنک ایندی تحمل، ملایمت وچدام تامرلری یوموشاغان، اوزنده اختیاری آز قالغان بولا. شونک ایچون آورو بلنگاچ ده قمزغه باروبمی یا که یورطده حاضرله بی دوالانورغه کیره ک. باشقردلر آراسینه قمزغه باروچیلر، بارغاندن صوگ باشقردلرنگ برسی بولوب آلاز اویناغانده اویناب و آلاز کولگانده کولوب سوزلرینه آلاشوب یورمگانده بربرده گنه هر نرسه گه آچولانوب یاتوده فایده بولماز.

هر نرسه گه چیره نوب، نفرت کوزی برله قاراب آچولانوب یاتو بو آرونک کوچ آغانغندن حسابلانا.

قمزنگ صیوق بولوی جاینک بیک اساسی وقتلرنده سوتنگ صیوقلانوندن یا که صو قوشودن بولادر. صو قوشو فقط قمز کوبایتو ایچون گنه بولمی بلکه قمزنی توزه تو ایچونده بولورغه ممکن. قمز بیک کوچه یوب کیتسه ایچو برله باشقه چغا وباشنی آورتدرا باشلی. باشقردلر قایناب صوونغان صو صالوب موندی قمزنی توزه تهر، یواشاندیره لر، صاومال سالار. اوزاق اوطوره طورغان مجلسلرده کشی کوب بولوب قمز آز بولسه ده ایچار گه بیکل بولسون ایچون شول قایناب صوونغان صو برله بنمازلک ایتوب گنه صو سالار.

باشقردلر، اوزون مجلسلرنده طوزغه پشکان قازولق، سورایتلر (توتون گه اصلانغان) استعمال ایتلر. موندی ایتلر قمزنی بیک کوب ایچرته لر، بواصلانغان ایتلر برده بوزلمیلرهم بیک لذتلی بولار.

قازاق هم باشقردلرنگ قوناق تریبه ایتولری، هیچ کورمگان بلمگان بر تانارغه ده بر آباق قمز بولسه ده بیروب حرمت ایتره گه طریسه. آلازنگ قوناق تریبه ایتولری تاریخ برله اثبات ایتولگان. آنی ایندی سویله بده طوراسی یوق. بعض تاتارلر جای یاینه، آش یاینه چیت برکشی کیله قالسه بورچولا، کیفی کیته. اما باشقردلر، قازاقلر کیگ بولار. مطایبه کولکی سوزلرده استعمال ایتلر. «دین» که متعلق مسئله لر سویله وحی بولسه یاخشی اخلاص برله تکلیلر. قازتلرغه احترام ایتلر. خاتون قزلر کورنمیلر. بو سوگهی وقتلرده ده بورکانچک استعمال ایتلر.

محمدکمال ولد مظفر.

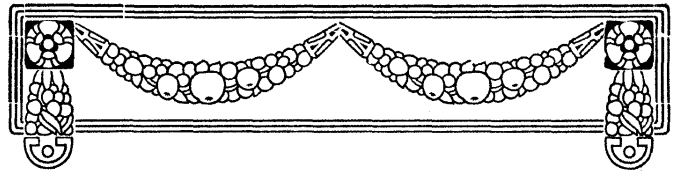
اگرده ایسکی قمز بولماسه آنک کیره گی ده یوق. ایکنچی تورلی ممکن: چیرک قاداق جمالی تازی یارماسون فقط صوغه غنه پشورگه، تمام ایزلوب پشکچ شونی ایله کدن سوزوب کیسما ککه صالورغه کیره ک. باباغی چه شونک اوستینه صاومال قمزنی صالورغه کیره ک. قاربوروب چغار چقمازده بولغاتوب طورلور، صالغاج ده بولغاتلور، اریمچکله نماسون ایچون شولای ایتوب بر ناولکده قمز تمام یاصالوب یتار. وایچار گه یارار. قمزنگ یاخشی بولوی ایچون پشویعی شاپرو شرط. شاپرو آرقاسنده قمز بوزولمی. باشقردلر، قازاق وقرغزلر شول بیه تیرسندن اصلانوب حاضرلنگان صابالرده حاضرله گان قمزنی ایگ یاخشی وشرطی یتکان قمز دیب صانیلر. واقعاً بو بیک یاخشی بولاده. لکن صابا تیره سینه چین بیک کوب جینالوچان بولغانلقدن صاوتقه صالغانده کچکنه ایله کدن سوزوب صالو لازم. یورطده اشله گانده هم شولای سوزوب آلو وصالو لازم، برر تورلی چوب کروب نفرت له نوگه سبب بولماسون ایچون.

یورطده دوا اورنینه فایده له نو ایچون قمز حاضرلگانده بیه گه آریا آشاتقالو فائده لی دیوچیلر بار. آریا صوی کوکره ک آورتولی کشیلر گه فائده لی ایکنی معلوم. کوکره ک آورتوبنه دوا بولسون ایچون قمز اچکانده آق کومه چدن صوخاری یاصاتوب آشاو هم ایچکچ صحرا ده یورو فائده لی. اشله رگه، یازارغه یازو اوقورغه یارامی. آرخانچی اشله مک یورمک، یازمق اوقوق صحت کشیلر گه ده یارامیدر. شونک ایچون اش اشلر ایچون وقت ساعتلر تعیین ایتلر هم یال کونلری بیرلر. قمز ایچوچیلر طبیعت گه خلاف بولا طورغان آشلردن صاقلانو لازم. یلقی ایتی ایتلرنگ ایگ قدرلیسی بولسه ده حالسز، کوچسز کشیلر ایچون موافق توکل. تله سه ناوق ایتی وتله سه صارق ایتی بولسون بیک واقلا ب، آرقلی طوراب آزلاب غنه آشاو کیره ک. ایتی مونجلا کبک اوزون کوینچه آشاو ضررلی، معده که (آش قازانینه) کوچ کیتوره، کشینگ کیفی تمام یوغالا یا که آغزدن کیری قایتوب کیله باشلی، آش قازانی قایناتا آماغان سیبلی آشلرده طوز معتدل بولورغه کیره ک.

یه نی صاوغان وقده قلوبنی آشارغه اوگره تو کیره ک. کیچ بولغاج تون ایچون قلوبنی اوزی برله برکه ییارلور، ایرته ن قلوبن ایرلوب قوبلور هم ده بر ایکی مرتبه آزلاب ایمزلور.

«طورمش» نگ ۴۸۹ نجی نومیرنده «قمز ایچوچیلر آراسنده قمز ایچوچیلردن ناراضیلق یلدن یل آرتا بارا، بر بارغان کشی یا گدن بارمازلق بولوب قایتالر» مضمونده بر مقاله کوردلی. مونده بر آز خطالق بولورغه ممکن. آنک ایچون

مسکاووده بولغان مسلمان اسپیزدی حقنده

(خصوصی مکتوبلردر چوبله نوب آلتان جمله لر)

I

ایسانلکم آلاما بولسده «مسکاو» ده بولاجق عمومی مسلمانلر اسپیزدینه بیک عالی طویغولر برله، آنلغوب بارغان ایدم. لکن آندغی آلاما تأثرلرم اومه تملک ازانینه آندی. تاغی یتمهسه آندغی ریالر، یالغانلر غزته بیتلرنده همیشه دوام ایتدر. شول مسلمان اسپیزدی، بیلگولی «اسلام» اسمندنر ایندی: «انسانیتسز وعدالتسز لکن عبارت بولغان تعدد زوجات بترلسون!» دیب برقرار چیقاردی .

دیملک مسلمانلرنگ اهلاری عدالتسز ویغمبرلری انسانیتسز. (؟). بو انسانیتسز لکنی . . . . . اسمنده بر بالا توشنده کورگان. عربلر قاتون سویه رلیکاری سببلی تعدد زوجاتچیل بولغانقلرینی وقرآنده شول عربلرگه گنه یبارلیگانلکنی آتاسنده نمی باباسندنمی ایشکان. یاگا فکر او بولوب کور او ایچون کله پوشلرینی کیسه لرینه طفا طورغان ملالار بو بالا طوتاش غه قول چابالر. چونکه . . . . . بتون تحصیل عام، یالکز مکتب پارتاسنده غه بولویونه ویتون «علم» ده پرافیسور اسمی برله شول مکتبده گنه جیولویونه اشناغان یاشلر «منه طوتاش، تاتارچه هم روسچه ایتوب آچوب بیردی ایچماسه، ایرلردن برسی گنده ده بولای سویلی آلامدی» دیب ماقتانالر، ماسایالر.

برهلا یاگا فکر لیلک صاناسی کیله، «فاناتیق» اسمنی آلودن بیک صاقلانا، پر یزدیوم موگا سوز نوبتی بیره. ملا، الکی تعدد زوجات مسئله سینه کرشه. اسپیزده بولغان عموم خلق غه آکلانا طورغان مضمون مونه بو:

«الله، فاکحو امطاب لکم من النساء مثنی وثلاث ورباع—دی ده سوکندن اشنی آکلاب آلوب ایکنجی آیتده ولن تستطیعوا ان تعدلوا— دیب عدالتک ممکن بولماغانقیسی و بناء علیه برکنه قاتون آورغه تیوشیلکنی بیان قیله، چونکه آوروپالوار آفیسالی بر قاتون ونیم آفیسالی ۳-۲ سویه رکه طوتانقلرینه و تعدد زوجاتی آنلر عدالتسزک وانسانیتسزک صاناغانه کوره مسلمانلرنگ اهلاری آوروپالولر و آنلرغه ایهروب یوروچی بوزاولر قارشوسنده فاناتیق بولوب کونماز ایچون (خطبه دن شولای آکلاشلا) ایکی آیتده بربرینه قارشوی و کیری ایکی تورلی سوز سویله رکه مجبور بولغان. بیچاره

بولاه، اوزی بلمگان تله نی ایچون کتاب یبارگان؟ ولن تستطیعوا ان تعدلو بین النساء ولو حرصتم. فاکحو زوجة واحدة فقط او ما ملک ایمانکم . . . دیه چک اورنده ثلله نیلر بوتاب بترگان». مونه یاگا فکرلی ملانک سویله گان سوزلردن شوشی معنا چیقدی، بز لایفاحونلر و بهره سز لر شوگا قول چاپدق.

بواسپیزدنگ نیندی نرسه بولغانغینی اوزگرتنگ . . . . . اقدی سزگه یخشی توشوندرسه کیرهک. آنی اسپیزده بارایدی دیدیلر، نکن مین اوزم کور شوب سویله شه آلامد. اگرده آنک سزگه سویلوینه قناعت ایتماسه و درست تصویر ایته چکینه انایت قیلماسه بو طوغوروده برهانلر، مثاللر برله سزنی کومار ایدم. اسپیزده بولغان قرارلرنگ همه سی دیورلک آکلشلمی پرلدی و اوتدی. سه کسه لر میتینغ غه ایله نگانگی سببلی مأمول فائده نی بیرمادی. برکنه دافلا دده ایچماسه قبل القرار خلق غه یخشی آکلانمادی باصمه لری بولمادی. برتابقرا و قورلره، نی آکلشلسون؟ پر یزدیومنگ یاقلوی سارتین باری اصول اداره مسئله سی گنه بایتاق چه بنه لدی. لکن موگاده آکلانوب قرار بیرلدی دیمیم. چونکه ملالر «ولاتتفرقوا» که قارشو توشدیلر.

II

اسپیزده شرعی مسئله لرنگ هیچ بری شریعت نقطه سندن یخشی روشده قارالمادی. اوزینک اربابینه بیرلوب تفتیش ایتولمادی، لازم فتوالر آلونمادی. بلکه جزاف روشده قرار بیرلدی، یاش ضیالیلر غه توکل بلکه سوزلری و فعللری برله خلقار غه کوچرکچلک خدمتی ایتارگه تیوش بولغان ملالرده اوزون ساچارگه مغلوب بولدیلر. اسپیزد حقیقت معناسی برله اسپیزد توکل بلکه «میتینغ» دن عبارت ایدی.

شوشیمی ایندی سزنگ «شرعی اجماع» دیب آتاغان و «بیرگان قرارلرینه ده اطاعت قیلوتیوشلی بولور» دیب سویله گان اسپیزدگر؟! . . .

بو آخزده غی سؤال، بزنگ ۴ نجی نومبر «شورا» ده ۲۱۵ نجی بیتارده بازغان سوزلرزه گه قارشودر. شول اورنده بز «مسکاووده بولاجق اوشبو مسلمان اسپیزدی، شرعی اجماع مجلسی بولور، شونگ ایچوزده آنگ قرارلرینه اطاعت قیلو لازم کیلور» مضمونته سوز سویله گان ایذک.

هرکیم گه معلوم بولغانه کوره بزنگ بو سوزلر مز، بولغان براش حقنده حکم قیلودن عبارت توکل، بلکه کیله چکده بولاجق اش حقنده تلهک و آرزو هم امید بیان قیلوغنه ایدی. «شورا» ننگ ۱ نجی مایده ایچی باصلوب بتکان ایدی، طشین جیو برله طشین

ایسکی حکومت زمانده سینزور، مسلمانلر حقنده فاحش دافلادلر یاصاب طورادر وشول دافلاد آراسنده: «مسلمانلرنگ مکتبلرنده اوزلرنگ ملی شعرلری اوقولادر، مسلمان بالارینی موندن منع قیلورغه کیرهک، مسلمانلر اویغانلار، اسلام حسی نروله، مونلر حیات کسب ایتلر» کبک سوزلر بولادر ایدی. میسیونرلر طبیعتلری برله طبیعتلنگان چیر یوانسکیلر، اسمیرنوفلر و آنلرنگ ایدده شلری مسلمانلر حقنده ییک کوب یوق تهملر واقترالر توزوب کتابلر تصنیف ایتلر، حکومتی قورقتوب اوزلری ده قورقارلر، شاو شو وداول قوتلرلر «یر یدون لیطنثوا نورالله بافواهم ولکن الله متم نوره ولو کره المشر کون» که مصداق بولالر ایدی.

بز مسلمانلر: «بو خلقلر، نی ایچون بو قدر قورقارلر، نی ایچون اواره جهان بولالر ونی ایچون موندی ظلم وتجاوزکه کرشلر ونی ایچون شرعی وطبیعی حقوقلرنی ابطال قیلورغه طریشلر؟ موندن نیندی معنا ونیندی فائده بار؟» دیب فیکرلی ایدک.

لکن بو آدملرنگ قورقولری بتولای اورنسر توکل ایکانلرکنی حاضر بله باشلادق. (بو اورنده عثمانلی تورکرلرنگ شعرلرندن کیتورلرنگان مثاللر، زمانه صلحتی ایچون کوجرلمادی). «شورا» بیتلرنده گی شعرلرنی اوقوبده «باشاسون شاعرلریمز، کوکلرینی وذهنلرینی الله تعالی روشن قیلسون!» دیب دعا قیلورغه مجبور بولامز.

بز مسلمان ماتمی مز قورقو آرو (یورولو) بزده هیچ
أجتهدله مأمورز بز کونی تونی ایرته کیچ
هر بلاغه صبر ایدمهز هر قضاغه راضی مز
حق تعالی بو بروغبله طاع کسوب یول قازیمز
دینمز اسلام یولنده جانمز قربان ایکان
کم بز جرات ایدرسوز شرعمز قرآن ایکان
جانمز چقسه خدا یولنده اسممز شهید
قورقمیمز والله اولومدن دینمزله بز سعید
بزکه دشمنان قول کوتهرسه بز آناغره اب زمان
بزده یوق آرتقه چیکنمک ایتدره نچه «الامان!»
ایده قارداشلار بارامز بزکه حرام در قالو
طوقتاماق طنماق بزده یوق الامقصودنی آلو

والسلام علی من اتبع الهدی

محمد یوسف محمدا مین اوغلی دبیبردیف

باصوغنه ایکی اوچ کون صوگه قالدی. اسیزدلرنگ «شرعی اجماع» حکمنه کرولری ایچون شرطلر بار. مونلر «دینی واجتماعی مسئلهلر» ده تفصیل برله سوبله ندیلر.

مسکاو اسیزدنده قرآن وسنت که خلاف قرارلر بیرلرنگ بولسه، اول قرارنی بوزار ایچون ایکنچی اسیزدلر که حاجت یوق. چونکه آندی قرارلر حکمسز ومهمل نرسه لر، قوتسز قرارلر. بزنگ «نچی» «شورا» ده یازغان سوزلر مژدن قرآن وحدیثلر که خلاق نرسه لرنی «شرعی اجماع» هم «اطاعت واجب» دیب حکم ایتومز توکل بلکه «قرارلرینه اطاعت قیلر واجب بولا طورغان شرعی اجماع توزوله» دیب ایتکان امیدمزنگ بولمی قالغانغی غنه لازم کیله در. مونگ ایچون ایندی بزنی اشلیک؟ بو، بزنگ قولمزدن غنی اش توکل. «تجرى الريح بما لانشتهى السفن» دیب تاسف قیلودن باشقه چاره مز یوق.

رضاء الدین بن مخرالدین.

تیرتیوس (Тиртей- Tyrtée)

بو آدم یونان قدیم شعراسندن اولوب میلاددن ۷ عصر اول «اته» (آفینا)ده یاشادی. اسپارته لیلر مسینه یه فارشی آته لیلردن امداد استدی بکرنده، اته لیلر مقام استهزاده کندیلرینه طوبال (آساق) وبر کوزی کور اولان بو شاعرنی کوندر مشلر سهده، تیرتیوس غایت مشوق ومهیج اشعار نظم ایدوب، میدان حربده اوقومغله، اسپارته لیلرنگ غالبیتی اتاج ایتمش. ویما بعد اسپارته لای اولوب، محاربه لرده اشعارینی اوقور ایش. اشعاریندن یالغز بر قاج قصیده موجوددر.

روس لغتلرینک ده برسنده: «سینه لیلر ایکنچی صوغوشلرنده، اسپارته لیلر. صورادیلر بولقاواوا دوتص (میرالای) سردار-سر عسکر). آفینان کولوب یوراب ایتوب آلاغره شول «تیرتی» نی یاردیلر. تیرتی اوزی نگ یالقنلی شعرلری برله اسپارته اهالیسنده ایرلک یکتلک قوت وغیرت وشجاعت حس وشعورلرینی اویغاتدی وجانلاندردی، قوزغانندی وشون سببلی غالب بولدیلر» دی. تیرتی نگ شعرلری آلیگجسکی-شعرلر نوعندن ایدی، دیب سوبلی.

اوشبو سوزلر بو ایکی کتابده تصادفی روشده کوزکه نوشوی ایسکی حکومت زمانده غی بعض حاللرنی خاطرکه کیتوردی.

۱۱

تربیه

۱- تربیه بدنیه: آدم بالاسینی بدناً مسعود قیلحق یعنی هر اعضاسینی کامل قیلودر. شونگ اوجون حکیملر ایتلر: ترکک و بر ماننگ فیضی، یاخشی حیوانلردن مرکب بولویدر. یاخود ترکک موفقیتنگ برنجی شرطی، یاخشی حیوان بولقیدر.

۲) روحانی هم فکری تربیه: قوه حافظه‌نی، فکری، محاکمه‌نی نغمقندر، تربیه فکریه‌ده بیرلگان معلومات بالانگ اوزنکی بولورلق آگلانوب بولورگه تیوش، بالا آنی اوزی تلهسه نیچوک بورتورلک بولسون (بالا آنی اوزی تورلی طرفندن آگلارلق بولسون).

۳) تربیه اخلاقیه: بالانی حسن اخلاقی ایتو مربی بولغان ذاتنگ وظیفه‌سی. بو اشراکه اهمیت یرو مربی نگ بورچیدر. حدیث: «ا کمل المؤمنین ایمانا احسنهم خقاً».

عائله اچنده تربیه بدنیه.

۱) مربی بولغان آدم اوزینک سلامتلیگینه اهمیت بربرگه تیوش، آشاو ایچوده، یورو طوروده، کیوم سالومده مربی نگ بتون اشلی نظام تحتنده بولورغه کیرهک. بالارنی میزگلکسز آشاو هیچ یارامی، اولده آشاغان نرسه‌لر همه‌سی سکوب بتوی لازم، اگرده شوبلا بولمی آشالسه آش قازاینک بوزولوی معلوم. قازان بوزولسه بتون ته‌ننگ بوزولوی بدیهیدر. آشاو ایچو سلامتلیکنک نیگری، اول چرک بواسه بناده تیز جیمرله، شونک مربیسی بولغان ذات، نیگری یک اهمیت ایله یاصلوی لازمدر.

۲) آنا آنانگ هر وقتده بالارینک سلامتلیگینه اعتبار قیلورلی لازم هم اوز سلامتلیکنک بالانگ سلامتلیگینه یک زور تأثیری بار. فن جهتندن معلوم بولغانغه کوره آنا آنانگ آورولورلی بالاغه آنا فارتنده یاتقان وقتده بوغادر هم شوندی آدملردن طوغان بالار کوب وقتده یاشده‌نوک آورو بولار.

آنا فارتنده بالا بار وقتده قایغرمازغه، قورقمازغه آدمدن کولمه‌زگه کیرهک. چونکه قارنده‌غی بالاغه تأثیر ایتدر.

بالانک سلامت، کامل اعضالی بولوی مربی بولغان ذاتلر آرقاسنده‌غندر، شونک اوجون آرنک بو حقده معلوماتلری

تمام بولوی تیوش، یغلاغان بالارنی قورقتوب توقاتو، خطا بر تربیه‌در. مثلاً: بوکای، بوری، شورلی کیله دیولر، نرسه‌لر، قهرزه دوبرده‌تولر همه‌سی بالانی تربیه ایتو توکل بلکه بوزودر. یاش وقتده شول نرسه‌لر بالانگ صاف مینه اورنلاشوب قلاده صوگندن شولارنی چغارو ممکن بولمی. اول بالا شول نرسه‌لرنگ یوقلقلرینی تمام بلسه‌ده «می» که نق اورنلاشو سبیلی قورقه، آرتنده بر نرسه شطردادی ایسه حاضر سیسکه‌نوب کیتهدر. بولار همه‌سی یاش وقتده قورقتودن حاصل بولغان نرسه‌لر.

۳) اخلاقی: جهتندده مربی بولغان ذات یک اعتبار ایتارگه تیوش. اخلاقه خلاف بولغان نرسه‌لر یاش بالار الدنده هیچ قولانو یارامی.

۴) آشاو ایچو: مربی بولغان ذات آشاو اچوگه‌ده اعتبار ایتارگه تیوشلی. چونکه بزنگ ته‌نمز کاملککه آشاو ایچو آرقاسنده ایرشه‌در. آشاو اچودن مقصد ته‌نمزنی سلامت ایتو اوزمزی مسمودلک‌گه ایرشورلک ایتوب اوسدرودر. بالا آشاوده میزکلی بولورغه تیوش. یش ایمزو و آشاو بالکل خطادر.

۵) هوا: بو، دنیاده انسان اوجون ایک ضرور بولغان نرسه‌لردندر. آشامی ایچمی بر ته‌ولک یا که آرتق طورو ممکن اماهواسز برسیکونت‌طورو ممکن توکل، ته‌نمزنگ تامرلنده بولغان قانلرنی بزنگ سلامتلیگیزگه یارارلق بولولری همه‌سی شول هوا سایه‌سنده‌در. تربیه‌چیلر بالارنی ممکن قدر صاف هواده بورتورگه تیوش. بر اورنده کوب طورلسه آنده، بزگه ایک ضررلی بولغان مولدالما، کوبایه‌ده سلامتلیگیزگه ضرر کیله‌در.

۶) حرکت: مربی بالانگ حرکتته اهمیت بربرگه تیوش. بالانی یله‌گان وقتده‌ده اعتبار ایله هراعضا حرکت ایتارلک ایتوب یله‌و لازم، افراط قسوب یله‌و خطادر.

ممکن بولغان وقتده بالانی کوچلاب بولسه‌ده حرکت ایتدرگه تیوش. دوقتورلر «آش قازاینک اشلوی برله نیقدر نق سکسه حرکت برله بلکه آندن کوبرهک سکهدر» دیلر. مثلاً آط، بوری و باشقه حیوانلر طوغاچ‌ده حرکت ایتولری آرقاسنده تیز اوسه‌لر هم اعضالری کامل، تازه بولا. حرکتسز بولغان بالانگ ضعیف بولوی بدیهیدر.

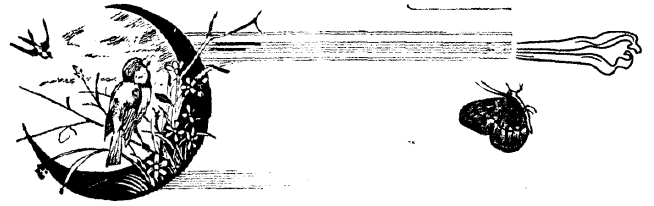
۷) نظافت: تربیه‌چیلر بالارنی یش یش بووندروب طوررغه تیوش. چونکه ته‌نمز تیرلی‌ده شول تیر ایله بر مای چغا. بومای ته‌نمزنگ یومشاونه‌سیدر. اگر اول چقماسه ته‌نمز هیچ نرسه‌گه یارقسز بولوب قاتار ایدی. شول مای، طوزان برله‌ن آرالاشوب ته‌نمزنگ مساملری قاپلانوب کیتماسون اوجون ته‌نمزنی یش یوو لازم بولادر. حدیث‌ده: «النظافه من الايمان، دخی النظافة نصف

الایمان . . . . « بار .

۸) کیوم: بوده بالانگ اعضالرتگ اوسوینه، حرکتینه مانع بولورلق رهدده بولماسون. تریهچیلر موگده اعتبار ایتولری لازم.

۹) جداملق: تریهچیلر بالالرنی جداملقغه کوندررگه تیوش.

معلم: ع. آپاروف.

اشعار

تلەك

ای خدایم کییدی اولهن یر آغاجلر بارچسی
چقسده هیبت بولطار توشمی یاغمور تامچسی .
یاخدای صورغان حاجتی مقبول ایله بارچسون
قوش بولطاریگه ریم قویسون رحمت تامچسون .
یهم باشل بولسون بولندهغی اولهنلر گوللرک
صایراسون شادلانوب آنده صاندوغاچ بلبلرک
یاخدای یر بارچمزغه رزقمزنی کیگ ایتوب
آده کونلر قارشى آسون یاقتی یوز برلن کوتوب .
ح . ش . « آتاسار »

مجروح کوکلدن

قاتی سویدم! محبت اوقلرنندن-
یارادارمن - نهك قلم اووالدی . . .
یانوب کویدم بو حسرت اوطلرنندن
بیزار اولدم آتق عقلم یوغالدى .

محبت طامچسی طامغاچ کوکلگه
ایرکلی ایرایدم مین، اول قل اییدی .
اسیر اییدی، فقیر اییدی عمرگه
تیمر چیتدکده ئوسکهن بلبل اییدی . . .

قارا اییدی گناهمز آق یوزمنی-
چیوردی، بر آغارتدی، بر قزارتدی . . .

طنج کوکلده کی ملتانق ئوزلدى
سيزندم بيك يراقلارغا اولاقدى . . . . .
بولوچى

دینچیلر تیرهسندده

ای مسلمان! دین ایچون دوشدک بلا و محنته
دین ایچون دشمانده اولدک علم و فن و حکمته.
دین ایچون ایتدیگ قریندشم توسل ایتلگه
دین ایچون ساتوب وطن دوشدک دیار غربته.
دین ایچون اصلاحه قارشو سد اسکندر بولوب
چوق خیانت ایله دك اسلامده هم ملته .
دین ایچون دور بسله نیلدى سنده هر دورلو نفاق
دین ایچون دور ایتمه دیگ اقدام طریق صحته.
دین ایچون دور دانوسچی اولدک؛ دین ایچون ساتدک «ایمان»
دین ایچون اسلامیتنى تبدیل ایتدک رده
دین ایچون اولدک خدا، پیغمبره، «دین» معدو
ظن ایدرسه «دین» سگا دوشسه کرک پک قمته
اقرار، یالغان کذب؛ بهتانه ایتدک ارتکاب
دین ایچون: صاچدک زهر ارباب فضل و ثقته.
دین ایچون دینسز دها ییلمم نلر اولدک دهسن
قیلمادک اشنی موافق فخر و شان و عزته.
«عسکری!» قاچ بوکی «دین» دن قنادور آخیری
اولما هم دینسزلیگه مائل دخی دهریته! . . . . .
معلم: شاکر المختاری. «کاتته قورغان» .

«عشق» غه قاراش.

یکت چاقده یاندم، کویدم «عشق» دیدم .
«عشق اول جنتکه بز ایشک» دیدم .
خطا چقدی اویله نگاچ اول اویلارم
آ گلادم حاضر، «اول یول قیشق» دیمن .
دورت، یش یل محبت دیب یورگانلرم،
شونک اوچون کوب قینلق کورگانلرم،
یوقفه چقدی، حقیقتی بلدم حاضر،
یا گلش ایکان نلک «چن» دیب بلگانلرم .
اویله نگاچ آیرلشساک بر مینوقه؛
یاناسک شول وقتده سین بر اوطده .
ئلکگی محبتک پوطی برتین -

توت، مین سزنگ مملکتی بوتونله بده طاشلامام، کیری قایتمام توقامش ننگ مملکتن قانغه بویاب. خلقگرنی آطمنگ آیغی آستنده تابئاتورمن» دیگان.

کینجه بای: «ای دوستم، ایدیگه، سین قیمتلی آغاچنگ بوتاغی، تولپارنگ طوباغی، آتقان اوق شیکلی کوکدن اینگان قارا قوشسک، پهری شیکلی ماتور، عقلمیسک، کیری قایت سینک، قایتووکی تاقسن دوستک کینجه بای تلی.» دیگان.

ایدیگه که کینجه باینگ سوزی تأثیر ایتمیچه، بولنده دوام ایتکان.

کینجه بای: «مین قایتوغه لایق توکلمسن ایکان، اولوم توشاگنده یاتقان قدرلی دوستک آغیسین اوچون قایت، اول اولهرکه یاتا، حیاتی امیدسز، اولوم یاقنلاشقان، نیچک سین شول دوستک کورمیسک، شونی منگولک پورتقه اوزانمیسک، سین شول قدر شفقتسزمنی؟» دیگان.

ایدیگه کینجه باینگ صوگهی سوزندن بیک متأثر بولوب، کیری قایتا. توری آغیسیده دوستینگ اوینه کیله. ایکسی بیک اوزاق قوچاقلاشوب یغلاشار.

آغیسیده: «ای مینم دوستم، نیگه کیلدک، نی ایچون کبری قایتدک، بوتون مملکت کشیلری جیبولغان، خان آچولانغان مینی اوتررکه وعده له شکانلر، تحقیق سینی اوتره چه کر، سین نیچوکه بولسه، قوتواننگ چاره سن، کیری کیتونگ یولن قارا.» دیگان. شول وقت ایدیگه ننگ یاینه بر کشی کروب؛ سزنی خان چاقرا، تیزلک ایلهن کیلووگرنی اوتنه، اوزینگ قیلغان اشلهرینه توبه قیلوب، سزدن عفو اوتتمه کچی بولا» دی.

ایدیگه خاننگ دعوتن قبول ایتوب، حضورینه بارا. سرای خلق بلن تولغان، شراب ایچوب اوطورالر ایکان.

خان ایدیگه که شراب تقدیم ایته، ایدیگه قبول ایتوب، اچه باشلی. آغیسیده خاننگ حیانتن، دوستینگ حیاتی قورقچده ایکانن بلگانگ، نه کرنگه کیله ده ایدیگه ننگ آتینگ تارتقوسن بیک نق ایتدروب تارتوب به یلی، باشقه لرنگ آتارینگ «زونگو» سن کیسوب، کیسوب تاشلی. ایدیگه خاننگ ناچار اوبده ایکانن سیزده؛ «طشقه جغوب کریم نه لی» دیب چغاده، ساراسپاینه منوب قاچا.

خلق ایدیگه ننگ قاجقانن بلوب، آرتدن قوماچی بولالر. بارینگده زونگوسی یوق، کیسلگان، آتربلر. ایدیگه کیگ صحراغه جغوب آلوب بوتون کوچی بلن ساراسپاشی قووا. آرتدن خاننگ قوغنچیلر بده یاقنلاشا باشلادیلر. ایدیگه بولارنی کورکاج، قاجوب قوتولو ممکن بولماغانلغن بلوب بولارغه قاراب یوری، تری کوینچه دشمانغه بیرلگاندن، صوغشوب اولگانم آرتق، دیب پش

ایکانلیگی بلنه در شول مینوتده.

بولور به لکی دیبویچیلر: «بو یا گلش اوی،

یا گلشقان: بوییت چونکه بر یا گز اوی»

آلی توگل، صنادم مین؛ صنا کز سز،

نه ترسز شول چاقده سز: «درست بو اوی.»

«شوم»

مطالع:

ایریمه باطر (۱)

خان، قارت باباغه ایدیگه بلن بولغان واقعه سن، آنک کیتوون بارنده سوبله بیرگان.

قارت بابا: «تقصیر! ایدیگه بیک زور خان نسلندن، اوزی بیک ماتور، عقلی، دانا جگت، سزنگ معامله کزدن بیک خورلانغان، جبرسنگان، شول سبیلی کیتهرکه مجبور بولغان آنی قایتارو بیک جیکل توگل. قایتارو اوچون اینگ یاقین کشیسی، کوکلی سویگان دوستی بولورغه تیوش، مملکتگرده شوندی بر کشی تابلورمی؟» دیگان.

بو سوزنی طشکلاب تورغان خلق بر آوزدن: «آغیسین، آغیسین» دیب قچقرغانلر. آغیسین، آلچین اوروندن ایدیگه ننگ بیک یاقین دوستی بولغان. خلق همه سی ده شونگ کیلون، ایدیگه ننگ آرتدن باروون اوتنگانلر. خان، آغیسین نی چاقروب کیلورکه دیب اون آتلی کشی بیارگان. بولار بارسه لر، آغیسین بیک قاتی آوری، توشا کده یاتا ایکان. خانغه کیلوب سوبله گانلر. خان قایغرغان، کمفی بیاررکه بلمه گان.

خلق: «تقصیر، کینه کاس اوغلو کینجه باینی بیارگر، اولده ایدیگه ننگ یاقین دوستی، اول بارسون» دیب شاولاغانلر. خان، کینجه باینی بیارگان. کینجه بای تون، کون یوروب ایدیگه نی ازله ب تابقان.

کینجه بای ایدیگه که یاقنلاب: «ای مینم قدرلی دوستم، ایسان صاو یورسزمی، قایا بارسز، نیک بو قدرلی قایغولیسز؟» دیگان. ایدیگه: «ای دوستم! مینم حسرتمنگ نه یاه سی یوق. طوقتامش طرفندن جبرله ندم، سین اویگه قایتاییر، مین شاه تیمر خانغه بارام، اول مینی اوزینگ فرزندی شیکلی قبول ایته، خاطرگده

یول توتا. یوری تورغاچ، شاه تیمورنگ ممالکینه، آنک سراینه کیلوب چغا، خان بیک شادلق بلن ایدیکه نی قبول ایته. خاننگ حیلہ کار بر وزیر ی بولغان. هر وقت ایدیکه نگ اوینه کیلوب، کیتوب یورگانگه. ایدیکه نگ خاتونن بیک یاراتقان. بر کوتی خانغه خاتوننگ ماتورلغن، نهایه سز صلولغن سویله ب، نیچکده بولسه، خاتونن الموی تیوش ایکانن نیتکان. خانده بونی درست کوروب، نیچک ایتدروب آو توردسده کیگاشکان.

وزیر: «تقصیر، سز ایرتن آورو بولوب یانگ، بوتون اطبانی جیبوب کیگاشکر، بز خاق آراسینه: خان آوری، طبیبیلر «سیناب دریا» آطه سنده بر قزل گل بار، شونده بر غیور، اشکلکی، یاخشی آدمنی بیاروب، شونی آدرغه کیرهک، خاننگ آرووینه شول شفأ دیب نیتدیلمر.» دیرمز شونی طارانورمز، سز ایدیکه نگ باروون التماس ایترسز، اول البته سوزگرنی قایتارماسن، بارر، مقصودگرغه شونده بیهترسز» دی.

شاه تیمور وزیرنگ سوزن بیک یاراتا، شوگا راضی بولوب بولوب، ایدیکه نی چاقروب نیته، باروون اوتته.

ایدیکه، اوینه کیلگاج، واقعه نی خاتونینه سویلی، کیگاشه. خاتونی: «ای مینم قیمتی ایدیکه، سین برده قایغرمه، حسرتله نمه، مین هر وقته سیگا صادقمین. سیندن بر نرسه تلیم. مینی بر کشیده کورمه سون، بر کشیده کورمه سون اوچون، اوج قات تیمور بلن نیه ندرگان اوی صالوب بیر» دی، ایدیکه طسکی، بیک قزو اشله ب، بر آیده تمام ایته. خاتونینه کیرهک بولغان جیع نرسه لر نی شول اوینک اچینه حاضرلی. اوزی سفرگه کینه رگه جیبونه. کورشکان وقته خاتونی: «ایدیکه، مونه مینم شول یوزوگم نی آل، سینک بارا طورغان یولگ جیدی آباق، یاقن بارغان وقته بر زور کولگه اوچراسگ شول کولنگ یاغاسنده بر ماتور یورت بولور. یورتقه کروب یوزوگم نی کورسه تورسگ.» دی.

ایدیکه خاتونی بلن کورشوب یولغه چغا، تونی کونی یوری. آطنه لر آیلر اوته «سیناب دریا» آطه سینه یاقنلاشقان وقت بیک زور غایت ماتور کولگه اوچری. کولنگ ساحلنده هیبت گنه یورتی کوروب ایدیکه شادلانا آتدن توشده یورتقه کره.

یورت اچنده عجیب صلو بر قز اوطورا. آنک ماتورلغن، خان، شاه تیمورنگ قزی «فردوس» نی اوغراب قاجوب کیله ایکان. ایدیکه فردوسکه یاقنلاشرغ نیچکده بولسه، آنی اوزینکی ایتهرگه تلی. شول مقصود بلن خاننگ خدمتینه آش بشروچی بولوب کره. فردوسنگ کیگاشی بلن ایدیکه، خاننگ عسکرن اوزینه قارانورغه موق بولا. خاننی اوتروب فردوسنی اوزینه آلا. فاراگر سیمونفنگ اثرن. صحیفه ۴۳۵. د. ۱.

اوق فاتی صوغشقه کرشه. ایدیکه شول قدر قلیچ بلن صوغشورغه، اوق بلن آشوغه اوستا بولغانغه. دشمانلر آبدراشالر، یگو ماکن بولماغانغه، اولگانی اولوب، سلامت قالغانلری قاجالر.

ایدیکه شادلانه، دشمانلرینه غالب کیلگائینه قووانه، آروب، تالوب شاه تبحرخان طرفینه ول توتا کولر، آیلر یوری، شاه تیمورگه بیته آلی. یولده کیگاشده، «فاساتین آلف» اسملی بر کشی توردسده ایشیته. بو کشی جن، پهری نسلندن بولوب، محنت مشقت کورگانلر نی، دنیاده عذاب چیگکالمر نی جواته. تسلی بیره ایکان. ایدیکه ساراسپانن برچواده قالدراده، مذکور کشینگ یازینه باروب کورگن عذابارن، اونکارگان محنتلرن سویله مکچی، محنتینه بر دووا تابماقچی بولا. مسافر قیافتنده فاساتین آلن یازینه کره فاساتین آلف: «سین نیندی کشی، قایان کیلوب، قایا باراسک؟» دی. ایدیکه: «مین بر وطنندن آیرلغان مسافرمن، قای ییرده اوزومه اش تابسام، شول ییرده توررغه اویم بار» دی.

فاساتین الفنگ جن قزی نسلندن غایت صلو خاتونی بولغان. خاتونی ایرینه: «ای مینم ایرم، سین کوب وقت اوده یوریسگ، نیچه کولر اویده تورمیسگ، مین یالغزم قالام، کولگسز بولا؛ شونگ ایچون بو یگتشی میگا بیرا» دیگان. فاساتین الف ایدیکه نی خاتونینه تابشره.

کولدرده بر کون فاساتین الف آوغه کیته، ایدیکه مونگ خاتونینه: «ای ماتور بولغان جن قزی، مین سیگا عاشق بولدم، عقلمدن یازام ایندی. سیگا قاوشو، اوزهنکی ایتو اوچون، میگا نیشه رگه کیرهک؟» دی.

خاتون: «قدرلی ایدیکه، مین اعتراف ایتهم، بیک نق سیزم مع التأسف جن قزن آدمزاد نیچک ایتدروب آلا آور؟» دی. ایدیکه: «مین خدانگ یاردمینه، رحمتینه اشانام، حیلہ بلن بولسده. مقصودمه بیته آلورمن» دی.

خاتون: «نیندی حیلہ ایته آلورسگ؟» دی. ایدیکه جواب بیرمه سدن بوساغاسینگ یازن قازی باشلی. کشی بویی قدر تیره نلکده قازغاندن صلوگ، قولینه قلیچن آلوب، توشده، چوقرنک اوستن قابلی، شول کون کیچ فاساتین الف انلرین ایسه رتوب، آودن قایتوب کیله. آتنی به ییله رگه قوشوب خاتونینه چقرمه. خاتونی چقماغاج، آچو بلن اویگه قاراب یوری. قازولغان چوقورغه توشده کیته. ایدیکه قولنده غنی قلیچی بلن فاساتین الفنی کیسهک، کیسهک ایتوب طوراب تاشلی.

خاتوننی اوزی بلن برگه آلوب، شاه تیمورخان (۱) طرفینه (۱) ایدیکه بر روایتده ایدیکه شاه تیمورخان، بارغان وقته. یولده بیک بر صحراده، کاباردین اسملی بر قالیق خاتینه کیلوب چقنان. بو

نہایت سز جمال تعریف ایتو ممکن توگل . ایدیکہ نگ قولندہ غی یوزوکنی کورو بلہن قز ایدیکہ نگ قوچاغینہ اٹیلایک اوسکوب اوسکوب جلی باشلی .

بو قز ایدیکہ نگ خاتونینگ دوستی بولغان . قز وقتلرندہ ایکسی، برابریک بر کشیکہ باررغہ وعدہ لہشکان بولغانلر . شوشی وعدہ سندہ تورو اوچون ایدیکہ نگ خاتونینہ اوزینگ قولندہ غی یوزوکن بیرگن . ایدیکہ نگ قولندہ اوزینگ یوزوکن کورو بلہن شادلغندن نیشلہرگہ بلعی، دوستینگ، آخرتینگ ایری بوگادہ ایر بولاجق بولغانغہ، شادلغندن کوز یاشلری توگلہ باشلی .

ایدیکہ بو قزنی اوزی بلہن برگہ آلوب «سیناب دریا» آطہ سندہ بارا . قزل گلدن بیک کوب ایتدروب آادہ، شاه تیمور خانغہ قایتورغہ دیب بولغہ چقا، کونلر، ایلر اوتہ، شاه تیمورگہ سلامت کیلوب جیتلر . خاتونی، اوی اوزی بار وقتندہ غی شیکلی سلامت بولغانغہ، شادانا، جیر یوزینگ برنجی صلورلندن بولغان خاتونلری بلہن راحتلہنہ .

ایدیکہ خانغہ قزل گلنی کیتروب بیرہ . ئەلیگی وزیر ایدیکہ نگ آلوب کیلگان قزن کورگچ، ماتورلغن، تعریف ممکن بولماغان بر جمال ایہسی ایکانن خانغہ سویلی . ایدیکہ نی تاغندہ بر یاقغہ یباروب، ایکنچی قات تجربہ قیلوب قارارغہ قوشا .

خان، ایدیکہ نی چاقروب؛ «ای مینم سوکو فرزندم، مین سینی اوزمنگ توری اشلم، التماسلرم برلہ بورجیم سیگا باشقہ مینم جونلی بر کشم برلماغانغہ، هر بر اشنی سیگا بو یورغہ سیگا تابشرغہ توری کیلہ . اش منہ نرسہدہ: «مینم آتا، آنام کوبدن اولوب بتکانلر . آلارگ قبردہ گی حالی میگا معلوم توگل . نیندی حالدہدر، عذابدہ می، راحتلکدہ می مین بلیم . سین باروب شولارنگ حالن بلوب کیسہگ دیب اوتتم» دی .

ایدیکہ بیک حسرتلہنوب، اوینہ کیلوب خاتونینہ سویلی . خاتونی: «سین بردہ قایغرمہ، مونگ چارہ سن اوزوم بلہم، منہ شول کاغدنی آلدہ خانغہ بار» دی .

ایدیکہ خانغہ کیلوب: «ای مینم خانم! سزنگ بو یوروغکرنی اورنینه جیتکزوہ مین حاضرمن.» دی .

خان آلدن بر صحرائغہ کوب ایتدروب اوطن حاضرلہنوب

قویغانغہ ایدیکہ شول اورنغہ آلوب بارا . خانتنگ یاندہ غی کشیلر هیچ نرسہگہ قاراماسدن ایدیکہ نی اوطن نگ آراسینہ تاشلاب یاغا باشیلر . ایدیکہ نگ برنجی خاتونی پیری قزی بولغانغہ، بر زور قوش صورتینہ کروب، ایرینی اوت اچندن آلوب چغادہ، اوینہ کیترہ . جیلغان خلقدن برسی دہمونی کورمی، یانوب کول بولدی، دیب اویلیر .

ایدیکہ ایکنچی کون ایرتہ برلہن توروب کول آراسینہ کروب یاتا . خانتنگ کشیلری ایدیکہ نگ سوبہ کلزن کورمہ کچی بولوب کیلسہلر ایدیکہ یانماغان، بوتونلہی سلامت کونینچہ کول آراسندہ یاتا .

بو خبر مات آراسینہ تارالا، ایشکان کشیلر حیران بولالر . ایدیکہ نگ «ولی اللہ» ایکانینہ، کرامت کورسہ تہ چکینہ اشانلر .

شاه تیمور، ایدیکہ نی چاقروب یالونوب، یالوارہ . تیزلک بلہن کیلوون اوتتہ . ایدیکہ کروب کیلو بلہن خان اورتندن توروب: «ای مینم قدرلی اوغلم، نی حال، آتا، آنامدن خبر کیتردگمی؟» دی . ایدیکہ خانغہ خاتونی بیرگان کاغزنی چقاروب بیرہ .

خان: «ای بزنگ اوغلو من شاه تیمور، بزلر بیک راحت طنچلقدہ طورامز، بزنگ تورمشمنی بیر یوزندہ بولغان خانلردن هیچ برسی کورگانی یوق، هیچ برسندہ بولوی ممکن دہ توگلدر . دیگان سوزلرنی اوقی باشلی .

خان اوقوب بولغاچدہ: «ای خدا، مین حاضر اولسہم، آتا آنامغہ بولغان یاخشیلقنی میگادہ بیررسگمی؟» دی . صحرائغہ زور ایتدروب اوت باقتردہ، بوتون بالاری بلہن شوندہ کروب اولہ .

پیغمبرمز حدیثدہ ئەبتکان: «کشیکہ یامانلق ایتمہ اوزنگ شوکار مبتلا بولورسگ» دیب . شوشی سوز شاه تیمور خانغہ کیلیدی، اول مبتلا بولدی . ایدیکہ بیک کوب یلر شاه تیمورنگ مملکتندہ خانلق ایتوب، قارتایوب وفات . اولسہ اورنینه اوغلی «نورعلی (۱)» خان بولوب راحت طنچلقدہ حکم سورہ،

ترجمہ قیلوجی: احمد سردار . «اسقولبلغ» .

(۱) سیمونفنگ کتابندہ نورعلی نور عادل دیب یارلغان . صحیفہ ۴۳۳ .

ناشری: «محمد شا کر و محمد ذاکر رامیفلر» .
محرری: رضاء الدین بن فخرالدین .

«شورا» اورنبرغہ اورہ بشہ کونرہ بر ہفقانہ ادبی، فنی و سیاسی مجموعہدر .

ГАЗКА ЗА ОБЪЯВЛЕНИЯ: НА 2-Й СТРАНИЦЕ ОБЛЖКИ
30 КОП., АН З И 4 СТР.—20 К. ЗА СТРОКУ ПЕТИТА.
Адресъ: г. Оренбургъ, редакция журн. „ШУРО“.

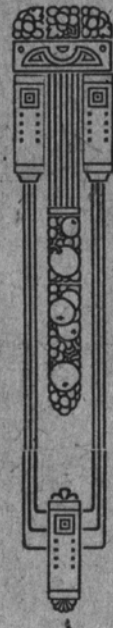
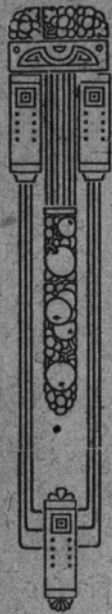

آبونہ بدلی: سنہ لک ۱۰ صوم، آتی آیلق ۵ صوم ۴۰ تین .
۲۰۰ آیلق ۲ صوم ۸۰۰۰ بر آیلق ۱ صوم، بر مہلب ۵۰۰ .
جیت مملکتگہ یلاق ۱۱ صوم .

ШУРО

№ 16

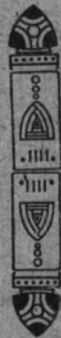
АВГУСТА 15 = 1917 ГОДА.

”ابن تیمیہ“

رضاء الدین بن فخرالدین اثری

اسلام عالمینک ایک مشہور لہندن بولغان ابن تیمیہ
نگ ترجمہ حالی، مسلکی و فکری یازلغان ۱۴۸
یتلک بر اثر در. حق پوجتہ سی ایله برلکده ۹۰ تین،
هر بر مشہور کتابچیلر دم ساتلور. باش اصقلا دی
»وقت« ادارہ سنده.

”ابن عربی“

رضاء الدین بن فخرالدین اثری.

شیخ محیی الدین بن عربی ترجمہ حالی حقندہ ترتیب
ایتولگان بر رسالہ در، موندہ ابن عربی نگ مسلکی
واوزیہ خاص بولغان فکری لہندن مہملری ذکر ایتولگان.
۱۴۶ یتدہ باصغان بوسالہ نگ حق پوجتہ سی برلہ
برلکده ۹۰ تین. باش اصقلا دی »وقت« ادارہ سنده.

”تل یاریشی“

[»وقت« ادارہ سی طرفندن]

نشر ایلمش در.

حقی: ۱ صوم ۴۰ پوجتہ ایله ۱ صوم ۳۰.

ابن بطوطہ ننگ

دشت قیچاقده سیاحتی

مترجمی: رضاء الدین بن فخرالدین

بہاسی ۵۰ تین. پوجتہ ایله ۵۶ تین. باش اصقلا دی
»وقت« ادارہ سنده.